

¡ACUERDESE DE LA MUERTE! —
¡MEMENTO MORI!

es un consejo que no puede desoírse pues la vida lo demuestra bien elocuentemente como lo ilustra esta alegoría.

Vemos la campana doblando, para llorar a los muertos (mortuos plango) caídos bajo la espada del ángel de la muerte, que vuela acompañado de la huesuda portadora de la guadaña y del ministro de la destrucción.

Así siembra la muerte el horror sin fijarse ni en la edad ni en el estado, como muestra la ilustración.

Un accidente de trabajo y un incendio están representados a la izquierda; a la derecha van tranquilos al viaje, del cual no volverán. Otra escena de la derecha ilustra la cosecha más grande de la muerte, dada por la guerra.

A pesar de la inexorable realidad de la muerte hay quienes se ríen y burlan de las cosas santas. Se engañan a sí mismos, depositando todo sólo en la vida terrena. Los representan en nuestro cuadro abajo el dormilón en la izquierda, el avaro en el recuadrito izquierdo y el sensual en él de la derecha. No se dan cuenta de la llegada de la muerte que ya les viene encima galopando.

El único que la espera con los brazos abiertos es el lastimoso mendigo en el rincón derecho de abajo.

El centro de la alegoría lo forma Jesucristo consolando a los que lloran a su querido finado cuyo entierro se observa en el próximo cementerio.

SMRTNI JEZDEC, delo ljudskega slikarja, ki po svojem okusu prilagodi slovito srednjeveško sliko, nam s pretresljivimi podobami zgovorno pripoveduje o smrti, s katero se začne za vse enaka pravica in kateri sledi božja pravica.

Med nevihto oznanja zvon smrti, katera žanje ne le starčke in bolnike, ki jo čakajo, temveč tudi zdrave in močne, ki nanjo nič ne mislijo. Ene zaloti pri delu, druge zajame požar, tretje zadene nesreča na potu, četrti padejo v cvetu let kot žrtev vojne. Svobodo, enakost in bratstvo so oznanjali novi preroki svetu, pa so s tem vsejali le še hujše sovraštvo in zantili še bolj grozne vojne. Na tem svetu so si hoteli ustvariti nebesa, zato si pa v bratomorni vojni končavajo življenje . . .

Neutrudna dekla božja je smrt. Če prav žanje vsepovsod in vsak čas oznanja božjo pravico in božjo sodbo, je vendarle ljudi, kateri je nočejo videti.

V stran gleda na sliki skopuh, proč ima obrnjen pogled pohotnež, malomarno dremilje lenuh in le prosjak jo želi.

Vsa groza smrti, katera diha iz prizorov, ki tvorijo okvir slike, pa najde ne le uteho, temveč tudi razlago v srednji sliki, kjer vidimo Jezusa, ki tolaži. Blagor njim, kateri v Gospodu zaspe.

V slavi nebeški se tam prebude!

Ko bi bil človekov namen sreča na tem svetu, bi bila smrt neutolažno gorje. Ker pa vemo, da živimo na svetu le na preskušnji, v kateri naj dokažemo, če znamo biti zvesti Bogu, nas ne bo strah, kadar pošlje Gospod deklo smrti, da nas povede v večnost.

Tedaj bomo slišali tolažilno besedo: Blagor ti, dobri služabnik, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil.

FIESTA PATRIA YUGOSLAVA

del 1ro. de Diciembre, conmemorando 25 años de Yugoslavia, que se formó al terminar la guerra anterior, tendrá su acto religioso católico
**EL 28 DE NOVIEMBRE A LAS 11 HORAS EN LA
CRIPTA DE SANTA ROSA (PASCO 409)**

Invitamos a nuestros amigos que concurran a apoyar nuestra oración por nuestra patria y por la paz del mundo.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je mesečnik.

Uredništvo:

Pasco 431

Urednik: Hladnik Janez.

Telefón 48-3361 (48-0095)

Klič od 11-13 ure in po 8 uri zvečer.

Ob sredah in petkih ni doma.

Uprava:

Paz Soldán 4924

Telefón 59-6413

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista mensual

Dirección: Pasco 431,

U. T. 48-3361 y 0095

Director: P. Juan Hladnik

Administración: Paz Soldán 4924

U. T. 59-6413

Suscripción anual \$ 2.—.

Rojaki od zunaj jih lahko naročite. Za 1.— \$ jih je 5 in plačana pošta. Kdor želi, naj kar pošlje 1.— \$ v znakmah ali gotovini, pa mu bomo poslali.

V ROSARIJU se dobe pri sestrah.

Krasne razglednice "Soči" in "Slovensko dekle" so tudi na razpolago. Najlepše božično voščilo bo na tistih razglednicah. Cena je 20 cent. Kdor jih želi, naj ob enem z naročilom pošlje odgovarjajoči znesek.

Opozarjamo slovenska društva v no t ranjosti, da si jih lahko naroče v večji količini in bo po znatno nižji ceni. Dobček bo pa zadrústvo!

IZ UPRAVE

Končni obračun prireditve D. ž. je izkazal 515 \$ čistega dobička s čemer je krit primanjkljaj do meseca decembra.

TARIFA REDUCIDA je D. ž. spet priznana. Ker je naša revija že poznana, so nam takoj spet vrnili pravico pod isto številko. Pogoji pa je, da mora vedno imeti nekaj v kasteljansčini, posebno uvedni članek in tudi podnaslov.

TISKOVNI SKLAD

Prispevali so: Koglot 1.—, Husu 1.—, Bratuž T. 5.—, Pavlin 1.—, Klinton 1.—, Matevžič 1.—, Lozar 1.—, Mučič 1.—, Blagonja 1.—, Maurič 1.—, Bensa 1.—, Fatur 1.—, Šeruga 1.—, Sapač 1.—, Marušič R. 2.—, Kepić 1.—, Leban 1.—, Klement 1.—, Vodopivec 1.—, Ušaj 1.—, Emeršič 1.—, Ušaj F. 2.—, Korelec 1.—, Mlač 2.—, Hribar 1.—, Neimenovani 5.—.

PISMO OD DOMA

Kebrovi so dobili dve pismi od doma. Prvo je pisala sestra v marcu. Poroča da je sama doma, ker sta mati in druga sestra šli na obisk k očetu, ki je bil interniran — star že 65 let — najprej na Goriskem, pozneje pa v Chiasso pri Rimu. Možkih ni bilo tedaj doma nič, ker so vse internirali.

Drugo pismo je iz junija. Piše mati, da je očeta našla dobrega. V taborišču imajo sicer precej hrane, toda le dvakrat na dan. Kruha pa ni, katerega pa lahko pošljejo od doma.

Nadalje poroča, da je dodelana nova cerkev v Bukovici pri Gorici. Sedaj imajo lastnega duhovnika, mladega gospoda iz Vipavskega, ki ga imajo vsi zelo radi. župnišče, ki je bilo zgrajeno že preje, je sedaj prišlo vendar v službo, za katero je bilo namenjeno.

"DOMOLJUB" USTAVLJEN

Prejeli smo vest, da je okupatorjeva oblast v Ljubljani ustavila slovenski časopis "Domoljub".

SLOVENSKA KRAJINA

Ljubljanski časopis "Slovenec" pri naša v svoji številki od dne 29. aprila 1943 pod naslovom "Proslava dveletnice zasedbe" — naslednjo vest:

Na cvetno nedeljo je bila v M. SOBOTI velika proslava dveletnice prihoda madžarskih čet v Slov. Krajino. Proslave so se udeležili zastopniki višjih oblasti iz prestolnice. Prav tako so se vršile podobne proslave po ostalih slovenskih krajih.

LA TARIFA. REDUCIDA

Se nos ha otorgado nuevamente la tarifa reducida para el envío de nuestra Revista. Agradecemos cordialmente a la Dirección de Correos y Telégrafos esta concesión.

ESLOVENIA SE CONSAGRO

— Coronando un mes de intensa actividad religiosa, a fines de mayo último el obispo de Ljubljana, Su Excia. Mons. Gregorio Rozman procedió a Consagrar su arquidiócesis al Inmaculado Corazón de María. La víspera de la consagración, el sábado 29 de mayo, se efectuaron en todo el territorio de la arquidiócesis importantes ceremonias religiosas como preparación a la misma. Los fieles colmaron los templos ese día, que tuvo por este motivo un verdadero carácter festivo. En las diez parroquias de Ljubljana se efectuaron procesiones conduciendo la imagen de Nuestra Señora de Brezje, Luján esloveno, al cercano santuario mariano de Rakovnik. Cuando la imagen llegó al templo las grandes naves de la iglesia de Nuestra Señora resultaron demasiado angostas para albergar a la inmensa muchedumbre congregada cuyo número alcanzaba a muchas decenas de millares. En vistas de esto, la milagrosa imagen no fué entrada al templo y se la ubicó sobre un altar improvisado.

"Ese mismo día, domingo 30 de mayo, todas las parroquias de Ljubljana se consagraban al Inmaculado Corazón de María, al mismo tiempo que el Prelado procedía a toda la diócesis".

LA LUCHA EN ESLOVENIA

Al capitular Italia aprovecharon los eslovenos el momento. Desarmando las divisiones italianas en Goricia, Novo mesto y Vipava se pertrecharon para la lucha contra los alemanes. Las escasas noticias nos hacen saber que se libran duros combates en casi toda Eslovenia. Empezaron los guerrilleros eslovenos en las provincias de Goricia y Trieste. Hasta el Monte Santo, donde reina Nuestra Señora, fué teatro de combates. Goricia quedó destruada.

Luego empezaron actos violentos en la provincia de Ljubljana. Sin poder ocupar la misma capital, los guerrilleros tomaron posiciones fuertes enrededor de ella, haciendo imposible el movimiento de tropas por los ferrocarriles. No tardaron en agredir a los invasores también en Estiria, provincia donde más supeditados tenían a los eslovenos hasta ahora. Sevnica, Zidani Most, Celje, Maribor son algunos de los lugares más nombrados y también más importantes por sus puentes y viaductos, líneas férreas importantísimas y grandes fábricas.

En Eslovenia parece tener el movimiento guerrillero unos 30.000 hombres, organizados formalmente bajo la dirección de algunos oficiales ingleses.

El punto enigmático de las guerrillas es su ideología. Se dicen muchas cosas. Se les acusa de comunistas... No cabe duda de que los hay. Pero también es cierto que, entre los guerrilleros eslovenos, aquéllos no forman la mayor parte. Más cierto todavía es, que la lucha de ellos por el momento es común a todos, con una única finalidad: expulsar al invasor y libertar a Eslovenia y Yugoslavia.

También es muy cierto que lo que más debemos hacer por los que allá tenemos y queremos es rezar mucho, para que Dios los preserve y para que María Nuestra Madre Celestial, los consuele y conserve.

31. OKT.: Maša na AVELLANE-DI za Janoša Gorza.

Pri SV. ROZI za Antona čebrom. MOLITVE na Paternalu.

1. NOV.: Maša za Alojza Dolščak na Paternalu.

Pri SV. ROZI za Horvat Petra in Kovač Ano.

MOLITVE ZA RAJNE v jugoslov. grobnici na čakariti ob 16 uri.

7. NOV.: Maša na Paternalu za Alojzija in Frančiško ščuka.

Pri sv. Rozi ob 12 uri za Terezijo T. por. Mandič.

MOLITVE na Paternalu.

14. NOV.: MAŠA NA AVELLANE-DI za rajne Sabotin.

MOLITVE na Paternalu.

21. NOV.: MAŠA NA PATERNALU za Ivana Turk.

MOLITVE na Avellanedi.

28. NOV.: Maša v spodnji Cerkvi sv. Roze ob 11 uri za blagor domovine.

MOLITVE na Paternalu.

Krščeni sta bili SUZANA ELENA COGORNO in ANA MARIJA KOZUH na Paternalu.

BRATOVŠČINA ž. R. V. ima shod na Avell. 21. nov.; na Paternalu 28. nov.

SPOMIN VSEH MRTVIH

VAHTNI DAN bo v torek 2. nov. Naše misli bodo hitele ta dan in na predvečer na grobove naših dragih.

1. nov. se vsako leto zberemo na čakariti v grobnici jugoslovanski. Tudi letos se bomo zbrali k molitvi za naše rajne v pondeljek 1. nov. ob 16 uri v grobnici, ki je na prvi diagonalni naproti stopnišču vhoda v čakarito.

IZ LOME NEGRE sebo vršilo romanje v Luján 4. dec. Vdeležili se ga bodo tudi nekateri naši rojaki.

PRVO SV. OBHAJILO

se bliža. Stariši, kateri pripravljate že otroke na ta lepi praznik v bližnji fari, prijavite jih tudi za našo slovesnost, kjer bodo dobili "Comunión Segunda", ki bo 19. decembra na Paternalu.

EL MES DE MARIA

To kar je naš majnik je tukaj "El mes de María". Mesec cvetja je tukaj november. Zato pa je v tem času Marijin mesec, ki se začne 8. novembra in se konča 8 decembra. Vdeležujte se majniške pobožnosti v bližnji cerkvi. Prihajajte pa tudi k naši pobožnosti ob nedeljah popoldne, kjer je popoldanska molitev.

PODOBICE MARIJE POMAGAJ

Izdelali smo večje število krasnih podobice brezjanske Marije, ki so prav take, kot je original. Rojaki jo dobite lahko ob priliki naše službe božje in ker je bil tisk združen z znatnim stroškom, zato je seveda treba ta izdatek pokriti. Cena je 20 cent. za podobico.

Opolnoči

največji zvon se oglasi
prav tužno skozi noč doni
in kliče, vabi vse ljudi:
Ta dan je vernim dušam dan! — — —
Še kamen ustvarjen iz snovi
če v zrak ga sprožiš ti,
umiri se šele,
ko z zemljo združen spet na njej leži. —
Ta dan, ki naj bo vernim dušam dan,
premisli, duša moja: božji dih si ti!
Nikar ne išči tu miru,
ko celo bistvo tvoje hrepeni
po svojem božjem Stvarniku.
Zato ta dan je vernim dušam dan.
Ne! duše verne plemenite,
ki le po Bogu hrepenite,
Ta dan vaš klic ne bo zaman,
ta dan za vas je dan!
Vi, oče, mati, predniki,
ki ste srčno ljubili nas,
prijatelji, dobrotniki in vsi,
ki ste učili in vodili nas:
Ta dan v hvaležnosti
za vas naj ves bo dan.
S cveticami postlati vsi
ste pot po zemlji nam
in s cveticami krasimo mi
naj zdaj grobove vam
ta dan, ki vam je dan.
A cvetke, ve molitve naše ste.
Nad vse krasno duhtite,
nebesa z vonjem svojim napolnite,
Ljubezen večno preprosite,
da dragih naših dobrotno usmili se
ta dan, ki njih tolažbi le
naj ves bo darovan.

David Doktorič

CVETLICE JUNAKOM NA GROB

Grobovi junakov, kje ste?
Cvetlic bi vam radi usadili,
Vam križ zmagovit postavili;
Se vam srčno zahvalili
Vam veselo novico naznanili:

Junaki slovenske zemlje,
na Vaših grobovih se bije še boj;
še bratova kri se v potokih preliva.
Sovražnik še vedno se besno upira.
Pa moral bo preč iz naše zemlje;
Zmaguje ga naš in zavezniški voj.

Junaki Vi, ki življenje ste dali,
se za domovino vsi se žrtvovali;
Naj bo vam v večno tolažbo sedaj!
Med tem ko mi pros' mo Vam večni pokoj
Sovražnik beži iz tal vaših grobov,
kjer, Bog daj, da zraste slovenski dom
nov.

Domovina že vstaja iz groze teh dni
že sonce obeta pomladni nam up
Ko prvo zelenje na grobih vzcveti
Ko zopet se mladi — spev ptic oglasi
vzcveto tudi kaplje Vaše krvi
in cvet ta bo — domovina svobodna.
PEPCA

VSEH MRTVIH DAN...

Koliko nad, koliko lepih upov smo prinesli v Argentino!
V par letih, tako si upal, si bom opomogel, med tem se bo
doma kaj spremenilo, in potem — z Bogom Amerika . . .

Sanje so bile to . . . Koliko od njih, ki so takole upali, že
spe nevzdrumno spanje na čakariti, kjer morda . . . "kmalu,
kmalu dom bo — moj in tvoj" . . . Vse drugače se predstavi
realnost življenja, kot pa so bile lepe sanje, ki so se le redke-
mu uresničile . . .

Tja na čakarito, tja na bele grobove bodo pohitele te dne-
ve naše misli. In čez daljna obzorja bodo zaplavale in postale
na grobeh naših dragih tamkaj doma. Morda veš za grob,
morda pa tudi ne. Saj smo tako malo mogli zvedeti v te zad-
njih letih in vendar nikdar niso grobovi tako strašno rastle,
kot ta čas!

Na grobéh bodo postale naše misli! Pa ti bo vstalo vpra-
šanje: kam so šli? . . . Ali se boš res zadovoljil z besedo brez-
božnih: "S smrtjo je vsega konec" . . . Morda boš, dokler mi-
sliš na druge! Toda, kadar gre tvoja misel naprej, kadar pri-
deš na to, da pomisliš: tudi meni bodo oči zatisnili, tudi mene
bodo v jamo spustili" . . . Le pomisli na to! Le pomisli, če boš
tako brezbrizen ostal tudi, kadar samega sebe v grob položiš!
Ali boš tako malomarno obšel božjo besedo, katera ti jasno
pove: "Človeku je zapisana smrt in nato sledi — sodba!". Ki
pravi: "Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, dušo pa
pogubi". Kako boš ovrigel besedo: "tedaj se bo prikazalo zna-
menje Sina božjega na nebu in takrat bodo jokali vsi rodovi
zemlje. In videli bodo priti Odrešenika na oblakih neba z veliko
močjo in veličanstvom. In poslal bo svoje angele ob mogočnem
glasu tromb in zbrali se bodo vsi rodovi zemlje. In tedaj bo ve-
lika sodba . . ."

Le kriči, kadar si pijan vina ali pa slepote. Sedaj se še
lahko proti staviš. Toda tedaj boš pa bridko razočaran spoznal,
da je resnična tudi tale beseda Gospodova: "Nebo in zemlja
bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle".

Zato le nikar ne glumi z glumači, kajti nobeden od njih
ti ne bo pomagal v bridki uri Tvoje sodbe. Tedaj ti bo samo
eno pomagalo: če si bil ali nisi bil zvest in veren besedi, ki nam
jo je prinesel kot večni nauk iz nebes naš Zveličar, ki nam je
jasno povedal, da živimo kratko zemeljsko življenje kot čas
preskušnje, v kateri se naj izkažemo, če smo vredni večne
sreče, ali pa smo krakoglede večje, ki za kratke telesne užitke,
s ploskanjem ničvrednežem, radi strahopetnosti pred nesram-
nimi kričarji tajimo ali zanemarjamo to kar je za pravega, ra-
zumnega človeka največje, njegov večni namen, neumrjočo
dušo in večno srečo!

Na grobu dragega rajnega postoj in tamkaj pomisli, kaj
čaka tebe! Če boš dobro pomislil, boš kmalu drugače poskrbel
za tvojo tako pozabljeno dušo.

EL AMOR VERDADERO acompaña a través del umbral de la eternidad. Invitamos a todas las almas buenas que concurren el 1ro DE NOVIEMBRE A LAS 16 HORAS a CHACARITA a la bóveda yugoslava (en la diagonal, a cien pasos de la entrada) en donde se llevará a cabo la función religiosa.

¿ HOMBRE O BESTIA ?

Dos hechos importantes han llamado mucho la atención del pueblo en el mes pasado. Fué uno el Congreso de los Niños y otro las palabras del Sr. Ministro de Instrucción Pública, que nos alegraron con la manifestación de la intención de introducir en los colegios la enseñanza de la Religión.

El Congreso de los Niños fué todo un movimiento que puso altamente de manifiesto la voluntad de la gran mayoría del pueblo, que demostró así que quiere una juventud cristiana. Los 140.000 niños, que han seguido los actos del Congreso y que han concurrido al estadio en la Boca, son una prueba invencible de los sentimientos de los padres, que vieron correspondido su deseo con la promesa de la implantación de la instrucción religiosa.

Hay algunos grupos que se empeñaron afanosamente en hacer fracasar el Congreso de los Niños. También hicieron todo lo posible para volver la opinión pública contra la intención de introducir oficialmente la enseñanza religiosa. Bien lamentable es este hecho. Después de amarguísimas experiencias de cincuenta años de escuela laica, en vista de la corrupción de la niñez que no ha tenido buenos padres para contrarrestar este defecto de la educación escolar, en base de las mismas estadísticas de criminales, ya no puede haber más que algún fanático "tragacuras", que no reconozca la necesidad absoluta, de poner toda la vida sobre las bases religiosas y particularmente dar a la juventud una educación esencialmente religiosa.

La educación es el problema básico de la vida. Es un error fatal aquel de la "juventud buena", pues por más buenos que sean los sentimientos de los niños, las malas inclinaciones son mayores. Si a la juventud no se le da una enérgica y sistemática formación, la corrupción es inevitable. Y es, porque tal es la ley esencial de todo lo creado. Sólo con la intervención sistemática del hombre, que ha de emplear toda su inteligencia, se pueden llevar las cosas adelante. Por si solas tienden hacia la decadencia.

Nos agradan las manzanas ricas. Pues ellas no son fruto sólo del manzano sino también de la incansable industria del fruticultor. Si dejara el hombre a la naturaleza actuar libremente sin intervenir ni con la pinza, ni con la zapa, si no combatiera los enemigos del árbol y del fruto, poco gusto y poca alegría tendríamos con las frutas.

En toda la naturaleza rige inexorablemente la "ley de las espinas y las zarzas", desde la maldición que fué impuesta a toda creatura. Sólo con múltiple trabajo producen los campos; sólo con mucha atención y labor se cosechan los frutos, sólo con serios esfuerzos intelectuales y físicos se construyen los edificios. He aquí bien efectiva la palabra del Creador al hombre: "Con el sudor de tu frente comerás tu pan". Todo progreso de civilización, todo adelanto de la técnica, todo descubrimiento valioso entraña un esfuerzo multiplicado de la inteligencia y energía humanas; las espinas, la podredumbre, la ruina, lo amargo son resultado de la dejadez.

También el hombre es parte de la misma creación. No sólo físicamente necesita el niño la atención de la mano maternal y ayuda del brazo del padre; también moralmente, en la formación de su inteligencia, de su voluntad, de su carácter precisa la dirección enérgica de los mayores, para que le frenen los impulsos excesivos, para que le fomenten las virtudes sociales, para que le hagan ver los peligros, para que le den un buen ejemplo para que lo guíen. Abandonado el niño al antojo de sus caprichos, no tardará en resultar un castigo para sus padres, un mal educado y un desgraciado. Del manzano silvestre no puede esperarse más que frutos amargos.

¿A qué se debe muchas veces la debilidad física y

moral de los vástagos de familias nobles?! No les faltó ni dinero, ni estudios! Tienen maestros, institutrices, ayuda de toda clase, recomendaciones y curias, les sobran todos los recursos. Con todo no alcanzan quizás ni siquiera la mediocridad, quedando muy por debajo de los anhelos de sus padres.

Es este un hecho muy común. Fué el camino de la decadencia de la antigua Grecia, de Roma y de tantas otras naciones que han vivido las épocas de su gran gloria mientras sabían dominar con el espíritu las inclinaciones de la carne. Mientras no vacilaron en reprimir con mano dura, en enseñar a los jovencitos a negarse platos sabrosos, a renunciar a toda clase de caprichos, a madrugar y dormir en cama dura, mientras supieron corregir enérgicamente todas las manifestaciones excesivas de los impulsos pudieron alegrarse de tener unos hijos sanos, capaces y prometedores. El descuido de una educación enérgica, el cariño ciego, que tiene miedo de castigar, una tolerancia efeminada hasta lo criminal... qué otras consecuencias pueden tener que el debilitamiento físico y moral de los hijos. Pues resulta estéril dedicar atención al cuerpo e inteligencia, mientras la formación de la voluntad queda abandonada al capricho de niño ciegamente querido. Con dos generaciones seguidas educadas con tal sistema blando, llega inevitablemente la decadencia catastrófica. Los descendientes de una familia, que, hace un siglo, fué célebre por el talento y virtudes de sus hijos, no servirán más que para llenar hospitales, manicomios y cárceles. ¡Y toda la culpa la tiene una educación demasiado efeminada!

¿Y POR QUÉ EDUCACION RELIGIOSA?

¿Acaso no se pueden alcanzar los caracteres bien formados y la salud física sin ninguna intervención religiosa? replican los antirreligiosos, que logran comprender la necesidad de la educación severa.

Aquí entramos en el terreno donde ya no hay compromisos. Todo el edificio de la filosofía laica, de la educación en la ética humana que prescinde de Dios y de la eternidad, se derrumban lamentablemente, como se derrumbó la antigua Babilonia, como desapareció Egipto, como cayeron Grecia y Roma, pues aquellos pueblos fueron famosos y fuertes mientras vivieron de sus ideales religiosos. Al desviar ellos su esperanza del premio del cielo y del castigo del infierno; dejaron de cultivar las virtudes, se entregaron al placer sensual. No tardaron en terminar entre la podredumbre moral, el desorden social y la espada de los vecinos vigorosos.

Para renunciar a los placeres seductores, negarse un bocado sabroso, una comodidad halagadora, hay que tener asegurada una recompensa. Para que el avión levante vuelo, necesita motor y nafta para que el hombre renuncie a algún gusto que lo deslumbre, también necesita un impulso bien eficaz. El motor es el ideal que lo anima, y para que los ideales lleven a las alturas tienen que ser impulsados por la esperanza que infunde la religión.

La naturaleza humana, basada sobre los instintos egoístas, es tal que todo individuo está dispuesto a renunciar a su propio gusto tan sólo cuando ve para eso razones suficientes. Si el hombre se rebaja al nivel materialista, su vida queda reducida a "la lucha por la existencia". Como entre las especies animales "el pez grande no tiene vergüenza de comerse al chico", lo mismo el hombre materialista consecuente llega a negar prácticamente el derecho de su prójimo, guiándose con la norma del liberalismo: "cada cual para sí, Dios para todos". Es cierto que el corazón humano tiene ciertos sentimientos na-

El santuario de N. S. en Rakovnik en Eslovenia, donde el 30 de Mayo se consagró al Corazón de María la diócesis de Ljubljana.

Salezijanska cerkev na Rakovniku pri Ljubljani.

turales, que se oponen a tales maneras, pero ¿para qué sirven los sentimientos, si no los vemos relacionados con el alma, con Dios, con la eternidad? ¡Tan cierto es eso, que la brutalidad del siglo XX, que tiene la culpa de la guerra actual, no tenía vergüenza de afirmar, que: "la compasión con los que sufren es una debilidad. El hombre completo, de carácter perfecto, no conoce compasión; si no es capaz de matar a su propio hermano, no logró realizar el ideal de hombre, de más allá del bien y del mal".

FRACASO DE LA EDUCACION LAICA.

Ya se va hasta donde puede extraviarse el juicio humano, si prescinde de la eternidad, de Dios y del alma. Y si hay alguien, que dijera: tal concepto es un error extremista; los principios "humanitarios" son muy diferentes.

Contesto: por más "humanitarios" que sean esos principios, en la misma Argentina han demostrado bien claramente su absoluta insuficiencia. Acaso no fué inspirada la enseñanza nacional en todos los colegios por las normas "humanitarias", excluyendo la religión. ¿Qué frutos dió? Sólo un necio y ciego no siente la perversidad de la chiquilina de los barrios, donde abundan colegios, pero no hay uno religioso ni iglesia. ¿A qué se debe eso? ¿Y por qué se nota un cambio esencial a pocos meses de instalarse allí una iglesia? Diez maestros con todo su aparato científico, con todos sus sistemas, con todo el empeño de sus talentos, agotándose con santa paciencia y trabajo ven echado por tierra todo lo que empiezan; un sólo sacerdote, que sabe atraerse los niños y tiene un modo acertado, transforma el barrio en unos meses. Los chicos ya no son sinvergüenzas, pues la mirada de Dios, la presencia del ángel de la guarda, el deseo de ser buenos, la conciencia de su obligación para con los padres y bienhechores, el respeto a los mayores, la esperanza del premio eterno, son factores que hacen milagros en la niñez.

Es cierto que el corazón posee algunos sentimientos nobles que pueden ser aprovechados también en la educación laica. Pero como todos aquellos sentimientos tienen su raíz en el alma inmortal, en la fraternidad con otros que igualmente invocan al "Padre nuestro que estás en los cielos", en la esperanza de recibir premiado de Dios todo cuanto hacemos por el prójimo; como todos los sentimientos nobles del corazón hallan su correlativo sólo en la religión, es un error grandísimo el querer educar sin Dios.

EL PEOR CASTIGO.

La educación laica puede dar normas de urbanidad que sirven para los momentos en que se re-

SLOVENSKI NAROD SE JE POSVETIL BREZMADEŽNEMU SRCU MARIJINEMU.

Letos 30. maja, isti dan, kot smo bili mi zbrani v Lurdesu, se je v Ljubljani izvršila velika slovesnost posvetitve Brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

Iz svetovnega časopisja smo zvedeli to novico. Iz Sev. Amerike pa je prišla vest, da so tam dobili pet izvirnih fotografij iz domovine.

Slike predstavljajo ogromno procesijo, ki je poromala tisti dan na Rakovnik pri Ljubljani.

Ljubljanski škof Rožman nesejo na čelu procesije velik križ z umirajočim Zveličarjem, ob njem stopata generalni vikar Ignacij Nadrah in kanonik Jože Volk. Silne množice mož in fantov slede v dolgi spokorni procesiji slovenskega naroda. To pač niso običajni prizori, da bi škof nosil na rami težki križ... To je simbel silne molitve našega naroda, katera bo morala predreti oblake.

V procesiji nesejo nato pravo podobo brezjanske Marije Pomagaj. Na treh fotografijah jo je videti in ni dvoma da je prav brezjanska slika. Kako so jo dobili v Ljubljano, tega ne vemo.

Silna množica ženskega sveta gre zadaj. Procesija se je nato ustavila na velikem dvorišču pred rakovniško božjepotno cerkvijo, kjer se je vršila zaupna posvetitev Srcu Marijinemu.

Vse svoje sile je strnil naš narod v boju za rešitev iz strašne stiske. Ne zanaša se le na moč orožja in uspeh boja, temveč še bolj na pomoč od zgoraj.

claman sacrificios. Pero cuando hay que renunciar a su interés o a su ambición, para que no quede perjudicado el prójimo; cuando hay que enfrenar la pasión sensual o un arranque de ira; cuando hay que aguantar alguna injusticia real o supuesta, entonces resultan insuficientes todos los recursos naturales de la educación laica. Sólo la religión está en condiciones de inspirar valor suficiente.

El alma humana es por su naturaleza cristiana, dijo San Ciprián. Es lógico. Es el mismo el Creador del alma y autor de nuestra religión. No hay pues mejor educación y no puede haberla, que aquella que entregó a la humanidad el autor del corazón humano.

El querer educar al hombre sin Dios es como arrancar el árbol de la raíz, como levantar la puerta del quicio. El hombre es hombre, conserva su nobleza, mantiene trato justo con su vecino, domina a sus instintos carnales, tinene asegurada su salud física y moral, vive en hogares felices y da vida a hijos que lo bendicen, emplea benéficamente los talentos recibidos, lucha contra el salvajismo — mientras tiene iluminado su camino en la vida con las verdades de la religión, mientras sabe rezar y vivir el "Padre nuestro que estás en los cielos".

Es deber, de los más sagrados, de todo católico, contribuir por su parte en todo lo posible, para que la educación de la niñez sea religiosa. Pero no se puede sustraer a la misma obligación ninguno que tenga cualquiera ingerencia en la vida pública.

Jesús dijo: Traed a Mí a los párvulos, pues de ellos es el reino de los Cielos. Y no sólo porque les ha redimido quiere que se los traigan, sino también porque sólo la doctrina de Él puede hacerlos buenos en la vida y felices en la eternidad.

Los padres no pueden cometer crimen mayor que negar a sus hijos la educación religiosa; pero tampoco pueden prepararse a sí mismos mayor castigo que educarlos en la incredulidad. Ya comprobarán que no hay fiera más cruel que un hijo perverso y ateo.

PO ARGENTINI SEM IN TJA

V Baranqueri je že čakalo čez potrebo raznih vozil na petdesetorico potnikov, ki nas je prinesla ladjica. Sedel sem v omnibus. Pozanimal sem se, če ve sprevodnik, kje je "carpintero jugoslavo", predno se pride v Resistencijo.

"Saj sta dva," tako je povedal. "Eden je kmalu tukaj, drugi pa je dalje, malo naprej od bolnice." Med tem so glasno protestirale v širokih košarah kokoši in piščanci, katerim menda ni bilo prav, da so morale menjati domovino. Menda so se bolje počutile v Corrientesu. Kar takole neusmiljeno, da niti nove dežele ne morejo videti! In kdo ve kaj jih čaka? Najbrže da jim ni mnogo do časti, da pridejo na gospodski krožnik! Ljubše jim je na zanemarjenem dvorišču... Njihovi protesti niso nič zalegli. Na kurjo modrost ljudje kaj malo dajo! Ljubša so njihova bedra, ki bodo nemara naslednji dan — 9 de Julio — pogostile kakega skakača iz Buenos Airesa, ki so prišli na praznike in na semenj v Resistencijo, kjer sta bili za 9 julij dve stvari glavni program svečanosti: Tam se je vršil velik semenj živine, konj in ovac. Vemo da se cena živali meri po vidni lepoti, po tržni teži ter po plemenski vrednosti... Menda so hoteli z govejo živino tekmovati tudi nogometaši, ter dokazati hitrost svojih krakov in goloto svojih beder. In zato so prišli prav iz Buenos Airesa!

Vse kar je prav! Telesni šport je koristna stvar. Dobro teči in urno čez plot skočiti je včasih jako dobrodošlo. Toda kadar se vrednost človekova meri po njegovih nogah in ne po njegovi bistri glavi se ni prav nič čuditi, če se najde — pes, ki človeka postavi na sramoto... Zato se dogaja, da marsikdo, leže nepoznan v grob, pa mu 50 let kasneje postavljajo spomenike, ker šele tedaj pravično ocenijo njegove velike zasluge, ki jih je pridobil s plemenitim a skritim delom za blagor bližnjega — a kakemu puhloglavemu, belemu ali črnemu pretepaču pa slavo pojo in ga na slikah občudujejo... Čeprav je več vredna dobra mlečna krava, koristna z dobrim mlekom in nikomur nadležna z domišljavostjo ter napuhom... Takele misli so se mi podajale, ko sem gledal vsepovsod velike letake, ki so vabili na živinski semenj in na — nogometne tekme med nogometaši Banfield ter Resistencijo. Med tem pa je brzela mimo pokrajina, deloma še polje, deloma že zazidana. Že me je sprevodnik opozoril in mi pokazal napis: "Carpintería Sodja".

KOMARJI POJO USPAVANKO

Sodja in njegov tovariš sta zadela dobro. Po iskanju sem in tja po Argentini, po ponesrečenem začetku v Misiones je Sodja konečno pristal v Resistenciji in doumel, da bo tam njegova nova domovina. S tovarišem sta začela skupaj kovaško in kolarsko delo. Med velikim mestom in pristaniščem je vedno veliko konjskega prometa in zato je treba tudi voz in treba je konjem podkov.

Sedli smo in kar tik tak, je bila pred menoj kava in še kaj za izplakniti grlo.

Kako se pa kaj počutite tukaj? Tale čas, ko je hladno je prav prijetno, toda ne morem si misliti, kako je tedaj, kadar pritisne vročina v pasjih dneh argentinskega svetnika karnavala. V februarju mora biti kot v peči, tako sem pozvedoval.

Človek bi mislil, pa vendar ni tako. Vroče je res včasih prav kot v peklu, toda prav redko to pride. Po navadi je tako, da kmalu po poldne pride vetrič, kateri nas poživi. Tamle pri vhodu je po noči in podnevi, pozimi in poleti vse odprto. Kadar treba pa odpremo še tole okno in je dovolj, da veter potegne skozi kovačni-

co in nas pohladi. Vročina ni nikaka neprilika. Več nadloge nam narede komarji. Pa tudi proti njim je sredstvo: komarniki. Kolikor nas je, toliko mrež imamo. Tako nas ne motijo, pač pa nas — uspavajo.

Zares! Sem pomislil. Koliko je pametna modrost vredna! Koliko ljudi je na svetu nesrečnih samo zato, ker ne znajo živeti. Vidi bližnjega, morda soseda, morda sovaščana, ki se mu dobro godi! Pa je ves nesrečen. Boli ga to, kar pri sosedu vidi dobrega. Je kot tisti svetopisemski Aman, ki je imel vsega bogastva in vseh časti. Vse se mu je klanjalo. Samo eden je bil, ki se mu ni hotel pokloniti: jud Mardohej, mož pošten, v katerem ni bilo hinavščine. Pa je Amana to tako strašno žgalo da je rekel: "čeprav imam vse, se mi zdi, da nimam nič, ker se mi ne klanja ta judovski pes..." Mesto da bi se zadovoljil s svojim in se veselil sreče bližnjikov, si je grenil življenje... Matika! To je pa res tako imenitno narejeno, da je samo Gospod Bog mogel tako lepo kaznovati človeka, da kolikor bolj je sebičen, kolikor bolj samega sebe išče, toliko bolj ga žge njegova zavist in tako sam sebe po pravici kaznuje. Kolikor bolj pa je človek plemenitega srca, kolikor bolj zna ceniti pravico in srečo bližnjega, toliko več zadovoljnosti tudi sam v sebi najde! S takim človekom je tako, da mu tudi komarjevo brenčanje postane — uspavanka; da mu je žaljiva beseda zlobnega sosedu — pozdrav. Kaj bi se človek gnjavil. Pes pozdravi po pasje! Laja, ker drugače ne zna in ta lajež je njegov — pozdrav! Sodjevim pa komarji pojó uspavanke.

Pa, modrovanja je dovolj. Treba je dalje. Sodja ima tudi auto. Za oči res ni kaj posebnega. Tudi Krpanova kobilica ni bila zgledna. Glavno je, da nese. In bo nesel, če bo — nafte.

V OLNJATI TOVARNI

Dopoldne ni najboljša ura za obisk rojakov, ker ljudi ni doma. Pa vendar sva skočila, da koga poiščeva. Kmalu sva zavila na široko, blatno dvorišče oljne tovarne Codutti. Morda najdeva šuca, za katerega sem imel naročeno, da naj pozvem, če ga kje najdem. Njegovi sorodniki v Buenosu bi radi kaj zvedeli od njega.

V Resistenciji so takoj vedeli za šucov naslov in zato sva skočila s Sodjem v tovarno, kjer je on delovodja v mehaničnem oddelku. Prva težava je bila, kako prebroditi blatno dvorišče. Pa nama je uspelo še dosti dobro. Drugo je še čakalo: kako najti iskanega. Sodja se je ogledal na okrog in je opazil pri oknu gornjega nadstropja znanca, kateri je bil kar takoj poleg naju in se predstavil tudi kot rojak iz Dalmacije. Sprejel je nalogo, da naju povede kamor treba. Skozi velike prostore, koder imajo nagromadenega lanenega semena, smo stopali. Dalje tam je stala cela vrsta stiskalnic iz katerih je curljalo rumeno laneno olje. Dalje tam je spet nakopičena "tortilla", to so tropine lanenega semena. Preje so bili to nerabni odpadki, ki so delali tovarnarju preglavico, kam z njimi, danes so pa koristni in se prodajo po 15 \$ tonelada. Vsak bi menil, da se rabijo za krmilo domače živali. Vsaj jaz sem bil teh misli. Pa sem zvedel, da lanene tropine porabljajo kot kurivo. Ladje, katere plovejo po Paraná, kurijo z lanenimi tropinami. Prav istemu namenu služijo tudi tropine bombaževga semena, katerega predelujejo v olje po mnogih tovarnah v Čaku.

Začudno je pogledal šuc, ko smo ga našli in nas je popeljal na svoj dom, kjer nama je predstavil ženo, češkega rodu, in tri sinčke. Bolj še kot on je bila presenečena ona, ki je hitela, da nam kaj na mizo postavi. Toda čas je bil kratek za razgovor, katerega bomo

nadaljevali, kadar pride cela šucova družina v Buenos Aires, če se bo spolnilo, kakor so mi obljubili.

SLEPARJI V — TALARJU

Meni sej e mudilo dalje. Imel sem še dolžnost, da se predstavim škofu in dobim potrebna dovoljenja.

Za Čako je bila škofija ustanovljena šele pred 4 leti. Preje je vse tisto spadalo pod Santa Fe. V resnici pa so bili tisti kraji versko popolnoma zanemarjeni. V Resistenciji so bili že iz davna frančiškani, kateri so enkrat na leto šli na pot po deželi in so tedaj krstili in poročili. Spoved in sv. obhajilo sta bila neznana zakramenta med domačini, priseljenci pa so večinoma imeli vsi enako zgodbo: zadnjič je bil pri spovedi tedaj, ko je šel od doma. V Čaku pa nikjer cerkve, nikjer zvona, nikjer gospoda, vsepovsod judje in protestanti in "búlgaros", ki je široka označba za vse, kar ni argentinsko, ne nemško in ne angleško.

V takih okoliščinah pač ni posebno čudno, če je preprost domačin odgovoril misijonarju, ki mu je pokazal križ in ga vprašal kdo je na križu... "San Antonio". Več kot od Kristusa je vedel od sv. Antona! Kakor so gosposki otroci siti belega kruha, tako so evropski priseljenci malo spoštovali vero, ki so jo nevede kdaj prejeli in nikoli prišli do tega, da bi jo znali prav ceniti. Zato so premnogi vero čisto zanemarili, češ da jim vera ne da jesti in ne zaslužka... Nevedni domačin je pa pri vsej svoji nevednosti véndarle zaslutil, da je vera nekaj vredna in zato mu je bil obisk misijonarjev ljub in je hvaležno poslušal njegove besede in iz njih zajemal tolažbo in upanje, katerega je priseljenec šele tedaj v veri iskal, kadar je doživel popolno razočaranje nad zaupanjem v lastno delo in moč... kot gosposki otrok šele tedaj zna prav oceniti koliko je kruh vreden, kadar ga je nekaj časa stradal; kot šele bolnik spozna, kaj je zdravje vredno, katerega je preje v svojih zdravih letih drzno zapravljajl...

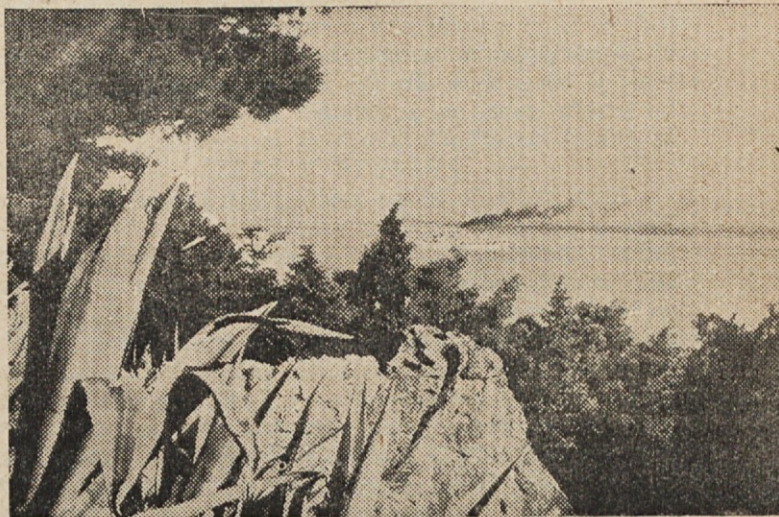
Med tem ko so priseljeni katoličani mislili le na bombaž in na debele prašiče, so pa drugoverci dokazali znatno več verske zavesti in so si postavljali templje; tako razne protestantske sekte, tako pravoslavni in judje. Prvi ki je sprevidel versko revščino v Čaku, je bil rajni svetniški Don Orione, ki je poslal svoje misijonarje in po njegovem prizadevanju je slednjič prišlo do ustanovitve škofije za tisto veliko in bogato deželo in za Formozo, ki tudi spada pod škofa v Resistenciji.

V takih okoliščinah je pa tam glede cerkvenih pravic treba večje pažnje. V zmedi ki je vladala tam, se je ponovno zgodilo, da se jekak spreten jud oblekel v duhovski talar in z mašno obleko hodil okrog, se predstavljajl za duhovnika, je krščeval in seveda tudi pobiral zato denar. Bojda so si nekateri kar lepo obrt napravili s takim krščevanjem in poročanjem v Čaku, dokler ni cerkvena oblast prišla temu na sled. 6 takih "laži-duhovnikov" je policija prijela. Radi takih dogodkov, ki so seveda povzročili strašno nevoljo in mnogo zmede, je cerkvena oblast danes zelo stroga in zato sem moral tudi jaz prav do škofa, da sem se pomenil z njim glede mojega obiska po Čaku. Ob tisti priliki mi je škof povedal, s kakšnimi strašnimi težavami se ima boriti.

Ko sem opravil to uradno pot, sem šel do znanca Planinca, kjer sem se še podkoval za dolgo vožnjo proti Sáenz Peñi in ob dveh smo že rinili spet po nelepi z globokimi kolesnicami preorani cesti proti zapadu.

JAZ ZNAM VSE ...

Poleg mene je sedel mlad fant, ki je široko odpiral neko revijo in bulil vanjo. Ker je tako zelo nastavljal svoje branje, da bi ga vendar ne prezrl, sem le pogledal, kaj ima. Bila je znana revija "Selecciones", pač kaj koristna stvar, ki prinaša včasih zares koristne člnke.

Panorama de Rab, isla de la costa dalmata, ahora ocupada por los guerrilleros que esperan la invasión aliada.

Fantu je bilo pa tudi to tega, da bi prišel v razgovor in sem mu jaz zato seveda dal priliko. In kaj mi je povedal?

Najprej sem zvedel, da zna angleško, da govori poljsko in češko, da zna tudi jugoslovansko... Matika, ti si pa cel zaklad, sem hudomušno menil in mu kar po naše obrnil besedo. Debelo me je pogledal in nato začel nazaj jemati besedo, da mu po naše ne teče gladko, ker je že več časa, ko je govoril naš jezik. Potipal sem ga nato po nemško, če je nemara res v tem jeziku kaj več. Dve, tri je izdaval, toda kar vroče je fantu postajalo. Pa še sem ga gnal malo naprej. Hvalil se je s svojo poljščino in po vsej pravici mi je prišla misel, najbrž je kak "judič" tale gizdalinček... Fant se je izmikajl, a nazadnje je prišlo na dan, da on nima nobene vere, stariši njegovi pa tudi — ne ve, če imajo katero... — pravi judje! Fant je očitvidno vaje tega, da se povsod ponaša s svojo "odlično izobrazbo", ker zna toliko jezikov, ker je toliko dežel videl, ki toliko stvari zna... Ko sem mu pa jaz malo razgalil njegovo duhovno ubčstvo, je bil seveda v neprijetni zadregi, katero sem pa seveda samo jaz videl. On se je pa nemara le kaj naučil iz tega in bo zanaprej nemara bolj skromno sodil o svojem "velikem duševnem bogastvu". Koliko takihle domišljavih gizdalinčkov nosi pokoncu glavo, neda bi se zavedali, da "prazen klas stoji pokoncu".

Med tem smo motovili dalje v kolektivu, ki nas je približno tako nevšečno stresal kot jeseni doma gnojni voz repo! Vsak čas so se menjavali potniki. Vstopilo je pet fantov z vrečami na rami. Ker niso dobili več sedežev, so sedeli na lastnih petah ali pa na sosedovi glavi, kakor je pač komu bolje kazalo. Konec je bilo tedaj svečanega molka, ki je dotlej vladal med pritajenim govorenjem pretrganih razgovorov. Njihov veseli smeh in razigrana šala je kar na mah povezala vse sopotnike v eno samo živahno družino.

Ko smo bili v Machagaju je že bila tema. Živahno je vrvel ves trg v žarkih lučih, katere so tudi naše spremljevalce potegnile iz voza. Narod se je zbiral k "narodnemu plesu" s katerim so slavili predvečer 9. julija. Še lep kos pota nas je čakal, zato smo se kar pridno gnali naprej skozi Quitilipi in dalje. Nekje je zavriskal vlak in nas domislil, da tam poleg teče njegova cesta. Urno smo se gnali za njim. Ognjeni soj je pred nami vsak čas rastel in že je gorel pred nami

ognjen steber milijonskih isker, ki je pa kmalu ostal tudi za nami a poleg nas je rezal temo snop zareče luči, ki je utripala po tračnicah in kazala vlakom pot. Naš konj je bil urnejši. Pa saj je bilo tudi treba, kajti ura bo kmalu osem, pa je šedaleč do Sáenz Peñe, kjer je že čakala večerja in program za naslednji dan.

PRAZNIK V ČAKU

Tisti večer je bil po mestu velik direndaj. V Sáenz Peñi poznajo dva velika praznika: Carnaval in 9 de Julio. ... Božič, Velikonoč in še kar je drugih krščanskih velikih dni pač nekaj veljajo zato, da gredo kam na izlete. Pust pa je največji praznik in 9 julij mu dela družbo. Domače prebivalstvo, po srcu dobro, morda nekoliko vroče krvi včasih, za delo nekoliko leno, ne ve nič, kaj je gospodarstvo. V juniju in juliju imajo zlate dneve. Tedaj je dela povsod, ker je bombaževa trgatav. Za 9 julij je tega dela že večinoma konec. Tdaj je žep polen. Tedaj se pa začne kot s sodom, če mu odpreš pipo. ... Ne vstavi se, dokler ne izteče vse. Zato je pa 9 julija teklo celo noč in še cel dan in še dokler je bilo kaj. ... Kaj zato, če bo potem cel mesec stradal. ... Človek ne ve, če ne bo jutri umrl in zakaj bi dajal povod, da bi se dediči tožili za — dedščino. ... Sicer pa je takih bratcov polna cela Argentina, polna pa tudi še kaka druga dežela.

Zgodaj naslednje jutro je že šla banda po mestu. Hitro sem vstal in pohitel, da bomo lahko pravočasno odrinili na najbolj zanimivi del mojega potovanja po Čaku, na obisk k rojakom raztresenim po širni planjavi med Sáenz Peño in Charate ter Villo Angelo in Las Breñas.

Lojze Pašič, Martin Guštin, Lojzetova ruška in jaz smo bili breme, katero je sprejel na svoj voz Ivan Movrin. Vsepovsod je živahni otroški živžav zastavil našo pot, ker so hoteli v šolo k proslavi narodnega praznika 9 de Julio.

Najprej smo jo ubrali ravno po široki cesti. Gladko je brzel naš konjiček in nam vsak hip pričaral nove prizore. Prostrano polje je segala vse do obronka kebračevega gozda. Tamle siromašna koč, tamle spet ponosen dom kakega Čeha, snažno bivališče Slovaka, prijetna domačija Ukrajincev.

Zavili smo iz ceste. Pot je vijugala v ostrih ovinkih sedaj v visok drevesni gaj, sedaj spet skozi laz, sedaj se je odprl pogled na veliko jaso s prijazno domačijo, pa smo spet zavili na drugo stran.

"LOS QUE NACEN EN EL CHACO..."

Tukajle je češka šola. Oni so vse drugače zavedni kot smo mi. Držijo kot kost, so pravili sopotniki. Čehi so najbolj zavedni med vsemi slovanskimi prebivalci v Čaku. Tamle stoji njihova šola.

Kaj pa je tamle napisano?

"Los que nacen en El Chaco son argentinos", sem bral napis z velikimi črkami.

Na, lepo so jim jo pribili! Ali so bili mar Čehi kaj nelojalni proti Argentini?

Čehi ne, pač imamo tod Nemce, kateri kličejo slavo Hitlerju in se je menda zgodilo, da so otroci v šoli odgovarjali nadzorniku, ko jih je vpraševal kaj so "Yo soy alemán". ... Seveda je to v nasprotju z argentinsko postavo, katera smatra vsakega za Argentinca, ki je v tej deželi rojen. Da bi torej dopovedali starim in mladim, kako veli deželna postava, zato so postavili tisti napis pred šolo, ki je bila nekc češka, danes pa tako ni več, ker ima samo narodno učiteljstvo. Podoben napis se vidi na mnogih krajih.

Korak dalje od šole nas je iz zelenega drevesnega okvira pozdravljala lepa domačija, kjer smo se ustavili in pozdravili rojaka Matka, menda najstarejšega jugoslovanskega naseljenca v tistem kraju. Dobri Dalmatinci nas je takoj povabil in nam postregel s — trsnim

A LOS 25 AÑOS DE YUGOSLAVIA

Los yugoslavos en la República Argentina festejarán próximamente el XXV. ANIVERSARIO DE LA INDEPENDENCIA DE SU PATRIA (1.ro de Diciembre 1918).

El Comité Central Yugoslavo J.N.O. (Defensa Nacional Yugoslava) en la Argentina realizará, bajo el patrocinio del Sr. Encargado de Negocios del Reino de Yugoslavia, un gran ACTO PATRIOTICO que tendrá lugar en el SALON "PRINCIPE JORGE" de esta Capital el día 27 DE NOVIEMBRE, y un THE BRIDGE que se efectuará el 1. DE DICIEMBRE en los salones del ALVEAR PALACE HOTEL con la asistencia de los Sres. Embajadores y Ministros de las Naciones Aliadas, y cuyo beneficio neto será destinado a las víctimas y huérfanos de guerra yugoeslavos y en parte, como justiciero agradecimiento de los yugoeslavos a la República Argentina, para los niños pobres de este noble País.

En el programa de festejos habrá también ceremonias religiosas.

La misa católica tendrá lugar en la CRIPTA de SANTA ROSA (Pasco 409) el 28 DE NOVIEMBRE a las 11 horas.

Naprosena so vsa naša društva da 27. novembra opuste lastne prireditve in da po moči sodelujejo na skupnem aktu v dvorani Principe Jorge in da v čim večjem številu pohite na to simbolično prireditev.

žganjem.

Kaj pa letina, kako je uspela? se je začel pogovor. Mož je pokazal na kupe bombaža, ki so ga včeraj pobrali in povezli v velike ponjave. "Tamle čaka včerajšnja bratev na prodaj. Letos je dosti dobra cena in tudi lep pridelek. Glede prodaje nima kolon nobene skrbi, kajti naši ljudje so skoro vsi člani zadrug, ki obstoja v vsakem kraju in je naloga zadruge, da pomaga vnovčiti bombažev pridelek in tudi druge sadeže, katere daje Čako.

Kmalu smo zbrzeli naprej. Že smo bili spet na glavni cesti, ki je tekla ravno kot sončni žarek vse tja v nedogled. Movrin je pritisnil in smo šli kot misel. Kar nenadno se je spet razmaknil gozd in bili smo v vasi "La Clotilde". Tudi tam je kaj naših, zato smo zavili in obstali pred malo mesarijo, kjer nas je debelo pogledal rojak Romih, doma iz Podčetrčka na Štajerskem. Še bolj presenečen pa je bil, ko je zvedel, da sem jaz že bil po njegovih krajih, da sem gledal v Podčetrtek iz Svetih Gora, da sem bil v Šen Petru, da poznam Vinagoro, Tuhelj, Pregrado in ostale kraje ob Sotli. Rad bi nam postregel s klobasami in šunko, pa nam je bilo samo za topel čaj, kajti bil je dan prav oster.

Dolga pot je bila še pred nami. Zato smo kar hitro pognali in spet brzeli kot misel naprej.

Tukajle, prav na tem mestu se je ponesrečil en naš rojak s kamijonom. Tule je našel smrt. Visoko kebračevo drevo označuje kraj njegove smrti, na katerem stoji preprcst križ, opomin mimo idočemu, da tudi nanj nekje preži neizogibna smrt. ...

Sredi med Las Breñas in Villo Angelo je prostrana planjava posejana z rodovitnimi čakrami, lepimi lazi ter tudi gostimi gozdovi. Tamkaj je "Pampa del Huevo", kjer imajo čakro Pašičevi, do katerih smo bili namenjeni. Lojze Pašič je bil naš vodnik, kajti gospodinja tam je njegova sestra. Kmalu smo videli, da je Čako drugače kot Buenos Aires, kjer hitro najdeš policaja, ki ti pove kako in kam, v Čaku pa te molčeči kebrač nemo odpravi dalje. ...

Zadružništvo na Goriškem

Z NAMI, ALI PA POJDI!

Proti meni so imeli fašisti posebno orožje v rokah. Rojen sem izven po Italiji, zasedenega ozemlja in po očetu sem Metličan. Da bi se ohranil goriški škofiji, katere duhovnik sem bil, in tudi radi politične discipline, na zahtevo stranke, sem bil vložil prošnjo za italijansko državljanstvo, ki je pa obležala v prefektovi miznici v pričakovanju, kako si bom to čast znal zaslužiti.

Pa so še to poskusili: Prišla je k meni v pisarno delegacija, sestavljena iz treh odličnih oseb: zastopnika neke bančne zveze, zveze industrijalcev in politične stranke in mi ponudila ravnateljstvo banke, ki naj bi se ustanovila z italijanskim in slovenskim kapitalom. Izprosil sem si rok od osmih dni, da stvar premislim. Moral sem se o tako sumljivem predlogu pogovoriti s prijatelji. Čez teden dni so se točno zopet oglasili. Po dogovoru sem jim predlagal drugo osebo. Vse zastonj. Vztrajali so, da moram jaz to prevzeti. Moji ugovori, da sem duhovnik, da nimam državljanstva, da se ne čutim za tako mesto sposobnega, niso pomagali. Ko sem nazadnje rekel, da nočem nobenih vsiljenih privilegijev, so mi rekli: Torej veste, kaj Vam je storiti, če odklanjate sodelovanje z nami.

Z REVOLVERJI NAD NAS.

Prišel je slednjič usodni dan. Prefekt mi je osebno po telefonu naročil, naj prideva s predsednikom takoj k njemu. Šel sem po drja. Stojana Brajša, takratnega predsednika.

V prefektovi sprejemnici sva našla komisarja. Prefekt nama kratko pove, da je smatral za potrebno po členu tem in tem zakona tega in tega ukreniti potrebno, da "zaščiti koristi prebivalstva" pokrajine, in zato je postavil Zadružni zvezi komisarja. Naj torej takoj izročimo vse poslovanje gospodu, ki ga je nama istočasno predstavil.

Dr. Brajša mu je tudi prav na kratko odgovoril, da je prefektov ukrep popolnoma protizakonit in tedaj ničev, sili da se pa moramo s protestom umakniti.

Prefekt mu je z zaničljivo, omalovažujočo, pristno fašistično kretnjo prestrigel besedo in zopet ukazal, da se mora izročitev izvršiti takoj.

Pogledam na uro in pripomnim, da je poldan proč in pisarna zaprta. Uradniki da so odšli že na svoje domove.

Prefekt pa hud. Bog ve, kaj je sumil. Morda da pripravljamo krvavo revolucijo. Preteče ponovi ukaz in si prepove vsako nadaljnje razpravljanje.

Komisar pomirljivo poseže vmes in posluša naše razloge. Da ima ključke blagajne blagajničar pri sebi, stanuje pa v Solkanu.

Dogovorimo se tedaj, da gremo takoj k Zvezi in izročimo vse ostalo, blagajno pa bo izročil blagajničar, ko se popoldne vrne v pisarno. Tako smo se s prefekturo na Travniku peš napotili proti zvezini hiši: spredaj dr. Brajša in komisar, za njima prefektov tajnik z menoj. Opazil sem v svojo zabavo, v kolikor je to v našem položaju bilo mogoče, da so nas vso pot stražili detektivi, vendar tako, da niso vzbujali pozornosti.

Pred vhodom v zvezine uradne prostore smo že našli močno stražo. Komaj sem odklenil in smo mi štirje vstopili, slugi sem še naglo naročil, naj gre po ravnatelja Bajca, vsuje se koj za nami cel trop italijanskih stražnikov z revolverji v rokah. Nisem mogel zadržati smeha, kljub jezi, ki sem jo kuhal v svoji notranjosti. Zaničljivo sem prefektovemu tajniku zabrusil, da so se pač dobro oborožili, kakor gre pri takem junaškem dejanju. Sram ga je bilo. Spogledala sta se s komisarjem in namignil je stražarjem, naj zapustijo pisarno.

Mene sta prosila, da sestavim zapisnik. Izrabil sem to priložnost, da sem s pisalnim strojem napravil zadostno število odtisov. Tudi pri podpisovanju sem poskrbel, da so se podpisi na vseh prepisih dobro odtisnili. Ponudil sem kava-

lirsko svoje trdo polnilno pero. Vse je poteklo v najlepšem redu. Oba gospoda sta se vidno oddahnila, da je vse prešlo brez večje nevarnosti. Uradnikom je komisar naročil, naj ostanejo do nadaljnjega na svojih mestih. O meni da se mora dogovoriti s prefektom. Drugi dan, če se ne motim, mi je sporočil, naj prevzamem zopet svojo tajniško službo.

HIŠNA PREISKAVA IN SLOVO.

Bilo je pa v zvezinem arhivu vendar nekaj stvari, ki bi jih ne bil rad videl v rokah italijanskih vohunov. Pred nosom gospoda komisarja sem vse take stvari poiskal. Delal sem se, da iščem podatke, ki jih je on potreboval. Imel sem še nekaj knjig izposojenih od ravnatelja zavoda "Banco d'Italia". Rekel sem komisarju, da pojdem vrniti te knjige in pred njim sem jih vtaknil v aktovko, v katero sem že poprej del vse papirje, ki sem jili želel izmakniti.

Najprej sem šel zares do gospoda ravnatelja italijanske banke, da sem si ustvaril alibi, nato pa brž na svoje stanovanje, kjer sem ostalo vsebino aktovke položil na klavir na kup muzikalij. Na stopnišču pred zvezino pisarno pa "hop cefizelj", mi nastavi pot debel karabinerski maresciallo z detektivoma:

"Ali ste Vi gospod Doktorič?" — "Da, gospod!" — "Napraviti moram pri Vas hišno preiskavo!" — "Prosim, poslužite se!"

Pretaknili so vse po kuhinji, kopalni sobi in sobi moje kuharice. Posebno žimnice so natančno pregledali in pretipali. Moji dve sobi jih nista toliko zanimali. Bal sem se za korespondenco, ki sem jo imel v posebni omari na hodniku. Površno so jo pregledali. Smatrali so me pač za toliko prebrisane, da ne bom kar tako hranil nevarne stvari. Pri srcu pa mi je postalo nekam čudno, ko so se približali mojemu staremu Bösendorferju. Kar zagleda maresciallo na klavirju opalograf.

"A! Pomnoževalna priprava! Zelo zanimivo!" Drugi detektiv, ki je ta čas brskal med muzikalijami na klavirju in pravkar privzdigoval kup tistih papirjev, ki sem jih bil prinesel iz pisarne, je tudi postal pozoren na opalograf in opustil natančnejše pregledovanje.

Da sem si ga izposodil, ker sem nameraval pomnožiti z njim nekaj svojih zadnjih sklad. Pokazal sem jim v dokaz svoje "Marijine pesmi", ki jih je bil Roman Pahor prav na takem opalografu litografiral.

"Si, si! Reverendo. To je vse lepo. Ali tak le kamenček je tudi izvrstno sredstvo za pomnoževanje propagandnih letakov." —

"Gotovo! Ali jaz imam celo tiskarno na razpolago. Bil

Planinska gora pri Postojni.

Este lugar, otrora iglesia de Ntra. S. fué convertido por los italianos en una fortaleza, que debía controlar la frontera italo-yugoslava. — Actualmente ocupan este lugar los guerrilleros dominando desde allí la vía férrea entre Trieste y Ljubljana.

bi neumen, če bi se s takimi stvarmi sam ukvarjal." Vedeli so, da sem bil še vedno odločilna oseba pri Zadrugi tiskarni. "Na vsaki način bomo tole tiskarno vzeli s seboj in dali kamen preiskati."

"Kakor Vam drago. Samo da mi ga kmalu vrnete!" Zmagoslavno in zadovoljni s svojim plenom so odšli. S še večjim veseljem sem jaz za njimi zaprl vrata.

Še tisti večer sem peč izredno dobro zakuril. Kdo ve, da ne bi se kmalu zopet vrnil ti le nepovabljeni gostje. Prav težko mi je bilo predati požrešnim plamenom mnoge zanimivosti in razne dokazilne listine o fašističnem terorju nad nami. Ali varnost življenja mojih sodelavcev, prijateljev in znancev mi je morala biti nad vse.

To hišno preiskavo sem vzel kot dobro došel povod, da se rešim neprijetne službe pod komisarjem. Pritožil sem se pri njem radi nje in mu odpovedal službo. V pismeni odpovedi sem svoj sklep utemeljil s členom zakona o zasebnih nameščencih, ki je med zakonitimi razlogi našteval tudi nezaupanje delodajalca. Priložil sem tudi sprichevalo zdravnika fašista, ki mi je priporočal vsaj mesec dni počitka, da so moji živci radi prenapornega dela izčrpani in moram radi tega popolnoma izpreči. Rekel sem komisarju, da mu hočem biti vseeno na razpolago vsaj mesec dni, če bi me kaj potreboval. Ko je ta rok potekel, tam o sv. Jožefu leta 1928., sem se odpeljal čez mejo.

Kaj sem pa hotel? Na mojo tozadevno prošno mi je tudi nadškof dr. Sedej odgovoril, da mi ne more dati cerkvene službe, "ker bi me vlada nikdar ne bi priznala" in je torej najbolje, da grem v Jugoslavijo.

RAZBOJNIŠTVO JE DOKONČANO

Zvest naročilom svojih gospodarjev je komisar poskrbel, da je Zadruga zveza kmalu propadla. Saj to so hoteli fašisti. Dokler je krava še imela mleka, so jo molzli. Komisar je dobival iz zvezine blagajne lepo mesečno nagrado za njegovo trudopolno delovanje, menda 3000 lir. Pomagačema Bajcu in Fegicu je takoj povišal plačo, prvemu na 2200 in drugemu menda na 1800 lir. Torej samo te tri osebe so Zvezo stale 2300 več mesečno.

Čeprav se po fašističnih izjavah Zveza ni nahajala v dobrem gospodarskem položaju, po naši krivdi kajpada, so novi gospodarji takoj kupili avto, kakor so mi pravili, za okrog 90.000 lir, da so sevozili z njim na sprehod po naši lepi zemlji. Mi smo najemali avtotaksije, kadar je nujno delo to zahtevalo.

Neke nedelje se je s tem zvezinim avtom peljal na izlet proti Trstu komisar mirnske čevljarke zadruge. Nesreča je hotela, da se je ubil. Njegova vdova je zahtevala seveda od Zveze odškodnino in je dobila menda pol milijona lir. Najbrž s bili tudi to zakrivali bivši/slovenski slabi gospodarji?! Tako je Zveza morala po vsej sili postati pasivna in napovedati konkurz.

Fašisti so še parkrat sklicali zastopnike včlanjenih zadrug, večinoma so to že bili komisarji, in zguba, povzročena po krivdi komisarjev, se je morala porazdeliti. Kjerkoli pa je dišalo po denarju, so se vgnezdili pri važnejših ustanovah fašisti.

Kako se je to vedno v korist prebivalstva napravljal, naj nazorno ilustrira sledeče fašistično poročilo o ujedinenju zadružništva v Nabrežini in okolici iz lista "Popolo di Trieste" od 19. novembra 1929, ki leži pred menoj:

"Aurisina, 18. Včeraj so se v domu snopa sestali predsedniki kmečkih posojilnic tega okraja, da se ustanovi nova zadružna posojilnica po sedaj veljavnih italijanskih naredbah. Prisotni: dr. Minis, pokrajinski delegat Narodne zveze kmečkih posojilnic, podestà g. Brovedani, politični tajnik g. Foggia, arh. Radovich za Ljudsko posojilnico v Nabrežini, Merluzzi za Kmečko posojilnico v Nabrežini, Skerk za Ljudsko posojilnico v Šempolaju, Zolia za Kmečko posojilnico v Devinu in vsi člani načelstva vseh štirih posojilnic. — G. Minis je najprej povdaril, kako se trudi "Režim" za kmečke posojilnice, da "Duce" želi, naj bi se zbudile k novemu in krepejšemu življenju. Nato je razložil, da se morajo radi tega vse štiri obstoječe razpustiti in se mora ustanoviti nova pod imenom Cassa Agricola Cooperativa di Duino Aurisina. — Nova zadruha, ki pride na mesto sedanje Ljudske posojilnice v Nabrežini, bo skrbela za potrebe prebivalstva cele občine in bo imela široko in važno delovno polje namesto dosedanjega jarega in klavernega životarjenja. — Zborovanje je zahtevo odobrila po živahni razpravi, katere so se udeležili Radovich in Millich v zvezi s podrobnostimi likvidacije obstoječih zadrug. Sklenilo se je, da se bodo izredni občni zbori vršili v nedeljo dne 8. decembra z namenom, da odobre sklep načelstev. — Dr. Minis je dal zbranim še številna pojasnila tehnične narave in zagotovilo, da bo načelstvo nove posojilnice sestavljeno iz vseh dosedanjih predsednikov in zastopnikov bližnjih vasi. — Kmečko prebivalstvo Krasa, ki mu velja največja pozornost Snoparstva (Fašizma), bo pozdravilo ta ukrep kot začetek dobrodejne moralne in materialne aktivnosti, ki se odvarja z zoro VIII. leta. Proti ljudem, ki se znajo postavljati samo z besedami, Snoparji postavljajo jasna dejstva. Videli bomo, kdo se bo mogel ponašati z boljšo bilanco: prvi ali drugi."

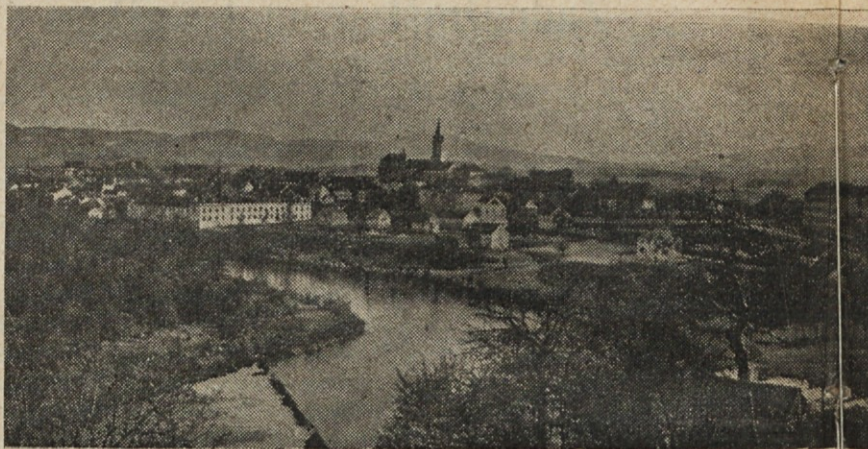
Naša goriška Zadruga zveza, ki so jo italijanski snoparji pred petnajstimi leti upropastili, je v zgodovini primorskih Slovencev vršila svojo važno nalogo. Štiriindvajset let je bila napredna, socialna učiteljica našega naroda, braniteljica malega človeka proti oholosti močnejšega. Padla je ko junak na polju časti v borbi za svoja socialna načela, za gospodarsko in kulturno svobodo našega naroda.

Ko sem v letošnji marčni številki začel z objavljanjem teh svojih spominov na leta, ko sem se bavil z zadružništvom, nismo mogli sanjati, da bo fašizmu tako kmalu odklenkalo.

Ali odklenkati mora na naši zemlji vsem, ki so nam vsa ta leta sistematično vničevali vse naše svoboščine, politične, kulturne, verske in gospodarske, ki so po svetu pognali toliko tisočev otrok našega naroda, ki pa so s svojimi zmotami zakrivili tudi najstrašnejši svetovni požar vseh časov.

Zaupam v Vsemogočnega, da nam bo v teh važnih in odločilnih trenutkih dal mož, ki bodo znali svetovni položaj pravilno izkoristiti in pripraviti našemu narodu srečnejšo bodočnost!

David Doktorič

Vista parcial de Novo mesto, pueblo antiquísimo, bañado en las luchas contra las invasiones turcas. — Los alemanes la han arrasado como represalia contra los guerrilleros.

Novo mesto je med najstarejšimi slovenskimi mesti. — Mestne pravice ima od leta 1335.

LA PAGINA PARA LA JOVEN

PEVKE, KJE STE?

Že leto je, ko smo se namenile, da se polotimo petja, pa še danes nismo nič napravile. Nekatere naše tovarišice morajo same nositi vso težo petja v zboru, v cerkvi, na odru... Toliko je mladenk med nami, katere imajo lep glas, ki občudujejo znamenite pevke. Tako lahko bi tudi me kaj pokazale in s tem obenem odlično koristile naši skupni stvari in poživili tudi s tem delo v našem krožku.

31. oktobra se bomo zbrale k pevskemu sestanku pri Jeksetu, Donato Alvarez 2661 ob 15 uri. Vse tovarišice se potrudite na ta sestanek. Ne reci, da ne znaš peti. Saj se boš naučila. Ne reci, da nimaš časa. Vzem si ga! Videla boš, da boš kmalu hvaležna za malo žrtev, ki te je stalo, kajti veliko lahko koristimo drugim in sebi napravimo ne le veselje temveč tudi korist. Vse tovarišice vzemite resno to povabilo in pripeljite s seboj še vaše prijateljice.

Torej 31. oktobra pri Jeksetu ob 15 uri.

PLEGARIA

Suenan las campanas

Y cada tañido es como un gemido.

Es que allá en el otro lado de la tierra

Los campos fecundos asoló la guerra

Y aquí las madres americanas

Rogamos por los hijos de nuestras hermanas,

Qué si nos separa la lengua natal.

El nombre de madre nos une en su marcha triunfal.

Podrán los despotas crueles

Pisotear los pueblos avasallados,

Más brillarán los laureles de los vínculos sagrados.

Y así ha de ser, la señorial madre inglesa, — hermana

De la elegante francesa, de la hacendosa alemana,

De la rusa valerosa, de la ferviente italiana,

La yugoeslava afectuosa, la humilde japonesa

O la turca misteriosa

¡Suenan las campanas, llaman, llaman, llaman,

Y los broncos tañidos.

Son como la queja, de aquellas dolientes mujeres que claman que claman por seres queridos,

Qué allá en los horrendos campos de batalla.

Despiadadamente róboles la metralla.

El recuerdo vivo de la despedida

Queda la última carta que el hijo escribiera.

Yo que soy una madre de tierras libres y grandes,

Que vieron nacer su gloria en los picos de los Andes,

Suplico a nuestro Hacedor,

Haga cesar el dolor de tanta madre europea,

Que desde la Santa Madre, que diera a luz en Belén

Hasta la madre del siglo que conoce el mal y el bien,

Esta encendida la tea del gran amor maternal,

Y en cualquier sitio que sea, una madre es siempre igual,

No tiene odios ni rencores, ni la obcecación ambiciones,

Que si le hieren al hijo, destruyen su corazón

Y ella que es madre comprende que la guerra es destrucción,

Que, si conquista blasones, están de sangre teñidos

Y serán aborrecidos por las madres de otra tierra,

Que perdieron en la guerra, a sus retoños queridos.

Por eso, ¡Oh divino Jesús, Tú, que desde la alta cruz,

Envuelto en honda amargura, contemplasteis a tus pies,

La figura de tu madre escarnecida,

Viendo como tus heridas también sangraban en su ser,

Ten piedad de la mujer, que tiene hijos en la guerra

Y haz que renazca denuovo la dulce paz en la tierra!

MARGARITA C. DE B.

El 24 de octubre se reunió en Nueva Pompeya la Colectividad, para consagrarse al Inmaculado Corazón de María. A nosotras nos tocó la distribución de las estampas de la consagración con la maravillosa imagen de Nuestra Señora "María Ayudad".

La tarea más importante para el futuro es el canto. Hace un año que hemos querido empezar y no llegamos a hacer nada.

El domingo 31. de octubre tendremos pues la reunión del canto en Donato Alvarez 2661, en la casa del dirigente del coro Sr. Cirilo Jekse, a las 15 horas. Demostrad todas las jóvenes vuestro buen espíritu. Os esperamos a las 15 horas. No digas: yo no se cantar. De eso precisamente se trata; lo aprenderás y aprenderemos juntas. Juntas tendremos la alegría de hacer una cosa agradable y de hacer bien a los demás. Venid pues y traed a vuestras amiguitas.

Entonces hasta el domingo 31. de octubre en Donato Alvarez 2661.

El 1. de noviembre se realizará la función por los muertos en Chacarita a las 16 horas en la bóveda yugoslava, situada en la diagonal en frente de la entrada, a pocos pasos de la escalinata.

David Doktorič:

ČETNIKOVA SMRT

Strašna nevihta je, vsevničujoča, ko opustoši bohotna vsa polja ledena ti toča. Nič manj ni strašna hudournik besneči, čez mesta preplavljena v vrtincih mrtvaških drveči. In kakor prekrasno je morje v vsej svoji lepoti, tako je prestrašno v veličastni grozoti. Ko ti pa nesrečno človeštvo znoriš in v blaznem in slepem sovraštvu moriš, kako si ogabno! — Kako ti ošabno v blodnosti svoji vse sile narave zlorabljaš in bratov kipeča življenja uganabljaš! —

Čez svet naš tako je strahotna kar bitka divjala, ko da ječez njega peklenska vsa sila zdirljala. Topov se umirilo zamolklo je grozno grmenje in strojnih je pušk se regljanje zgubilo, pa bombnikov le še tam v dalji se čuje prav gluho brnenje.

Boleči vzdih? — Ah, — četnik mlad, do smrti zadet, v tovariša zdaj je čuječega poslednji vprl še pogled: "Smrt, kako sem nešteto krat v oko ti pogledal drznó! A zdaj si prezgodaj po mene prišla! Ne! Stoj! Zdaj še ne morem s teboj! — Ta solza v tvojem očesu, moj brat, mi pravi, pač treba bo z njo, z nevesto koščeno mojó. In vendar, — zaman da žele sem srčno, da vzhajati solnce, oh, videl bi še nad domom, ko zopet sloboden bo? Ne! Stoj smrt! Še ne!" —

Tovariš povzdigne ga prav rahló, z ljubečo podpré ga rokó: "Doživel si ljubi moj brat, po čemur tako hrepení ti srcé. Poglej tam v dalji naš grad! Ga vidiš? Pod njim pa Gorico, glej, solčno vso! Saj naši tovariši ósvobodíli so jo pravkar. Li čuješ zvonjenje?" — "Da! — Hvala ti! — Slišim zvonjenje goriških zvonov! Gorica moja je prosta! Prišlo je vstajenje! Zdaj k Materi pojdem veselo domov! — Goriško je prosto! Kako bom počival presrečno, dokler v svobodo me večno poklical glas angelski bo, pod svobodnim solncem goriškim pri Tebi, Marija, pod Sveto Goró!" —

NEKAJ ZA STARIŠE

SPOŠTOVANJE TUJE LASTNINE

Slovenci smo uživali vsaj nekako do svetovne vojske sloves poštenega in kar se tiče VII. božje zapovedi, sloves zanesljivega ljudstva. Krivice so bile redke, za tatovi so s prstom kazali. Vojska je seveda marsikaj prevrnila in izkazila. Tako daleč je prišlo, da pred sodišče in pred porotnike dovajajo skoraj same tatove, krivičnike in goljufe. Poštenost gineva, ker raste pohlep po uživanju... V žalostnih okoliščinah sedanjega časa je vzgoja za poštenost, pravicoljubnost, ki jo veleva sedma božja zapoved, še celó potrebna, četudi otežkočena.

Če hočemo zdraviti rane sedanjega zmedenega časa, moramo poiskati vzroke, korenine tem ranam. V knjigi božjega razodetja beremo: "Korenina vsega hudega je lakomnost." (I. Tim. 6, 10.) Božji besedi ne moremo in ne smemo oporekati. Res je. Tudi krivice, tatvine in goljufije povzročajo lakomnost; a danes — tako bi sodil — segajo ljudje brezvestno in lahkomišno po tuji lastnini bolj vsled razbrzdanosti in vsled nenasitnega pohlepa po uživanju. Ker si z denarjem in blagom lahko preskrbe raznega uživanja, se jih loteva lakomnost po tujem denarju; zato je zopet resnično, kar pravi sv. pismo: Korenina vsega hudega je lakomnost. Po vojski, bolje vsled vojske, se je občutno omajalo versko življenje, zato se pa tem bolj šopiri greh, ki potrebuje denarja in zopet denarja. Ljudje, ki hočejo uživati, si poiščejo denar za vsako ceno, tudi po nepošteni poti.

Vzrok, da se krivičnosti, goljufije in tatvine množe, je tudi v tem, ker gineva strah božji. Ko je Bog dal zapovedi na Sinajski gori, je ljudstvo izraelsko kar trepetalo ob strašnih prizorih. Mozes je nato izpregovoril: "...Zato je prišel Bog, da bi bil njegov strah v vas in da bi ne grešili." (Eks. 20, 20.) Bolj ko se danes ljudje odtujujejo Bogu, bolj ko pozabljajo na zapovedi božje, manj je med njimi strahu božjega in manj ljubezni božje. Ko bi le nekoliko pomislili na svarilne zglede, ki jih beremo v sv. pismu (Ahab in Jezabela, Helijsva sinova, Juda Izdajalec), pa bi se morda zmožili in zbal pred šibo in obračunom božjim.

Pošten človek si seveda misli: Kako je sploh mogoče, da bi kdo kradel?... Res je: ako bi vsi ljudje izpolnjevali božje zapovedi, bi bili vsi pošteni in o tatvini bi ne bilo ne duha ne sluha. Toda rade se prikradejo človeške slabosti in slabi nagoni, ki jih nekateri ne znajo zatreti, ker se niso izvežbali v šoli samo-

vzgoje zato puste, da imajo voljo v oblasti napačne želje in strasti.

Ti, ki so zdaj tatovi, so bili poprej tudi pridni in nedolžni otroci; takrat se še niso pečali s tatvino, z vlemi in ropi. Edino, kar se je moglo takrat na njih opazovati, je bilo morda to, da se niso mogli kar nič upirati sli svojega grla, miku svojih oči. Če so videli kaj mikavnega ali kaj sladkega, se jih je lotilo tako poželenje, da niso mirovali, dokler niso bili na cilju svojega hlepenja. Če ni šlo izlepa, pa po grešnih ovin-kih. Vzrokov tatvini je mnogo, a splošno noben ne opravičuje. Vse vzroke in nagibe pa premaga kreпка, od milosti božje podprta, pravilno vzgojena volja, ki je izšla čvrsta in jeklenotrdna iz šole samovzgoje.

Ako pa tega ni, se pa uresničuje pogovor: Iz malega raste veliko. Mal tatič velik tat, ropar — ubijalec.

Tu zopet vidimo, kako potrebno je za pridobivanje raznih čednosti in vsega dobrega, da se že mladina uri v samoočvladavstvu, da dorašča v vežbanju volje.

Kaj pa mladino zavaja v nepoštenost in tatvino? Tu bi bilo najprej treba dolžiti zopet lakomnost, ki zavaja že malega otroka, da začne neredno ljubiti denar in premoženje. Na starših je, da to nerednost pravočasno zamčre zlasti z nasprotnimi čednostmi: z radodarnostjo in ljubeznijo do revežev.

"Lenoba je vseh grdob grdoba", pa se v nji zakoti tudi nagon in grešno poželenje po tujem blagu in tuji lastnini. Tu imamo zopet nov dokaz, kako potrebno je, da se otroci že izmlada privajajo delu, da se ne vdajajo lenobi in brezdelju!

Tatvina je dostikrat v tesni zvezi s sladkosnednostjo. Najprej otrok izmika iz shrambe: kruh, sladkor, sadje, nato pa tudi denar, da si preskrbi še boljših slaščic. Taki in podobni nagoni se preprečijo, če starši sami za silo in potrebo ustrezajo lačnemu otrokovemu želodcu in tako zatirajo vsako neredno hrepenenje po sladkih prigrizkih. Sicer pa naj bi bile vse raznovrstne shrambe pred otroki zaprte.

Pri deklicah se sladkosnednosti rada pridruži gizdavost in ničemurnost, ki tira mlado lišpanko na pot izmikanja in tatvine. Pretirano nakitje premožnejših tovarišč jo zavede v grešni napuh, ki je gnezdišče številnih napak in grehot. Gizdavost je draga in nenasitna če nedobi sredstev na pošten način, jih pa išče potem zvijače, goljufije in tatvine. Kako prav je, če so starši sami vzor skromnosti in samozatajevanja v zunanosti, obleki in noši. Otrokom pa čedno obleko brez nepotrebnega nakita!

(Nadaljevanje)

GLAS IZ ECUADORJA

Sucua 25. jul. 1943.

Najlepše se Vam zahvaljujem za pošiljko Duh. Ž., kateri ste pridali Vaše pozdrave z dne 6. marca t. l., došlo v začetku t. m., ter za druge tri številke, došle pred par dnevi.

Mislim, da ste jih naslovili v Quito, ker od tam so mi jih poslali. Spet sem premenil naslov, toda glavno je, da pridejo v Ecuador. Četudi preidejo meseci, preden pridejo v moje roke, vendar so zame dragocene; domača beseda, od domačih ljudi, ki prinese novice, četudi žalostnih, iz naše drage slovenske zemlje!

Že preje sem večkrat dobil D. Ž. iz Argentine, pozneje pa v zadnjem dvehletju nisem prejel ni pol duecata vašega časopisa. S posebnim veseljem čitam poročila o delovanju in gibanju Slovencev v Argentini. Slovenska družba in pesem Vam, kot mnogim drugim rojakom prinese večkrat vsaj košček domovine v tako različni tujini! Jaz pa sem že nad 12 let v od sveta odrežani pokrajini, takorekoč v gozdovih, kjer še bolj čutim dolgečas po naši pesmi, zvonovih domovini sploh. Eno me tolaži: tako sem bolj podoben našim ubogim rojakom, ki tpe v domovini in izven nje kakor ne pomni zgodovina.

Bil sem eno leto izven misijonov; iskal sem zdravja; popravil sem si ga precej in spet sem na delu v ljubem Ekvadorskem Orientu. Našel sem v Quito 3 Slovence, v celi Republiki ni nad pol duecata Slovencev.

Tu v naši misijonski pokrajini je ugodno podnebje, zelo rodovitna zemlja, deviška v večini, "tierra prometida", le pota so brezupna. Tu so najugodnejši pogoji za naseljenje v večjih skupinah.

Naš misijon ustanavlja "Escuela Experimental Agrícola". Prvi uspeh, vreden občudovanja, je takozvani "Trigo tropical", ki bogato obrodi, isto steblo dvakrat na leto; prve rastline, ki sem jih jaz vsejal, smo večeraj že četrtič poželi. Zrnje služi za moko, ali tudi kot "ješprenj" ali riž. Mislim, da bo v teh krajih rižu prevzel mesto.

Bi vaše bralce morebiti zanimalo novice iz misijonov med Hivareci?

Želim Vam mnogo uspeha pri Vašem apostolskem delu med rojaki. Bodite jim kot baklja goreča, da versko in narodno ne zaspe! Priporoča se Vam v molitev in prisrčno pozdravlja hvaležni v Gospodu

Vrhovnik Dionizij.

Traducción de

DARINKA ČEHOVIN

DECIMO NOVENO CAPITULO

En la puerta de su habitación, Iztok se encontró con Numida, quien le entregó un pequeño paquete. Aquél ordenó al esclavo desprenderle la loriga y prepararle el baño; le preguntó quién había llevado el paquete, cuándo, y qué dejó dicho. Numida sólo supo decirle que le había sido entregado por un esclavo lujosamente vestido, que llevaba evidente prisa, y que le recomendó entregarlo únicamente al que estaba destinado; por eso lo había llevado escondido bajo la túnica, sobre su corazón, durante todo el día.

Iztok estaba excitado. ¡Los Evangelios! ¡Se los enviaba Irene! Dió a Numida algún dinero y lo despidió. Olvidó el baño. Desenvolvió suavemente el paquete y aparecieron ante su vista unas hermosas letras:

"Evangelios Según San Mateo". En la primera hoja estaba una tarjeta. Iztok la sacó y la leyó ávidamente:

"Buen Iztok, valiente centurio: toma la Palabra de Cristo y léela. Cuando pueda, iré para hablar contigo sobre la santa verdad."

"El beso de la paz, te envía — Irene."

Iztok apretó el papelito sobre su corazón, mientras murmuraba: "Felices vosotras, líneas, pues visteis sus ojos. ¡Irene! ¡Irene!"

*

Pasaron los días. Irene sentía las miradas maliciosas de las cortesanas. Temía a Teodora, pero su actitud amable y las distinciones de que muchas veces la había hecho objeto, la tranquilizaban tanto, que terminó por convencerse de que la emperatriz nada sabía de su conversación con Iztok. No volvió a hablar con Azbad; su alegre sonrisa diluía toda la envidia y la maldad de las cortesanas, de quienes se alejaba, para vivir aislada pensando en la conversión del esloveno. Leía tratados de filosofía y se ejercitaba en dialéctica. Sus horas, sus pensamientos, sus esperanzas, se anudaban alrededor de Iztok. Reconocía que lo amaba sinceramente, y rogaba a Cristo, para que lo cuidara, lo iluminara y permitiera que alguna vez fuera suyo, sólo suyo.

Iztok leía los Evangelios. No renegaba de sus dioses, ni le interesaba conocer esas creencias, pero Irene deseaba que los leyera, y al hacerlo, creía escuchar su voz. Sin embargo, cada vez se sentía más preocupado. Las palabras del Evangelio se prendían de él con mano férrea. Pensaba en sus dioses; una lucha se despertó en él; la duda se apoderó de su alma, se levantaron dos montañas, separadas por un abismo sin puente. Sobre una surgía Irene y los Evangelios, en la otra estaba él, la Providencia, Perun y las demás deidades. Sentía deseos de cruzar el abismo, para cumplir los anhelos de Irene el horror a los tiranos lo sujetaba a su tierra nativa y a las viejas deidades. El desasosiego de su espíritu, que deseaba y huía, que amaba y odiaba a un mismo tiempo, abatía su hermosa cabeza durante las noches, antes siempre erguida y daba a sus ojos la vaguedad de ignota e incomprensible lejanía.

En medio de esta terrible lidia espiritual, su corazón suspiraba por Irene. Si ella viniera, podría sentarse a sus

pies, abrazar sus rodillas, mirarla en los ojos, donde encontraría toda la verdad, así como en su corazón todo el amor y la fé.

Todos los días preguntaba a Numida si había llegado alguna carta, éste se entristecía porque no podía servir a su señor; era tal su pena, que todos los días lo esperaba delante de la puerta, en el patio, y se quejaba, llorosos los ojos, de esta suerte: "No ha llegado. ¡No ha llegado la carta por la que suspiras! ¡Qué desdichado soy! ¡Qué desdichado!"

Irene suspiraba por Iztok, releía los salmos, se arrodillaba en su reclinatorio y en la profundidad de la noche, hundía sus ojos en las olas, que volaban en alas de la esperanza hasta la villa de Epafrodit.

No menos suspiraba Azbad. Pero sus anhelos nada tenían que ver con el amor; eran de venganza; estaban apresados en tinieblas sombrías. Teodora no le volvió a nombrar a Iztok, pero se burlaba de Irene y era fría con él. Su fogosa pasión y su negro caos, quedaron enterrados en él, no podía demostrarlos. No se atrevía a comunicar a la emperatriz sus deseos de venganza. Torturaba a Iztok con ejercicios en los que cualquier otro habría desfallecido; pero el bárbaro y su compañía lo soportaban todo, siempre vencedores, distinguiéndose siempre. Ni una sola vez pudo humillar al esloveno.

Teodora estaba excepcionalmente pensativa. Las cortesanas se atemorizaron, pues presintieron algo terrible. Muchas noches vagaba sola, sin compañía alguna, por los jardines del palacio.

"La emperatriz ama", murmuraban en los solitarios corredores las hermosas cortesanas. Trataron de averiguar más, e indagaron a todos los patricios, a los apuestos jefes, a los pretoros pero el objeto de sus suspiros, de su amor, quedó para ellas tan sellado como el Apocalipsis.

En verdad, Teodora sufría. Los remordimientos solían despertarse en ella y la hacían clamar: "¡Fuera, fuera, sombras negras! ¡Basta ya! ¡No quiero, no debo!" Pero llegaba arrastrándose su liberal Epicuro. En el hipódromo se deslumbró ante el gallardo cuerpo de Iztok, cuando tiró lejos de sí el manto blanco y montó el caballo, cuando se tendieron sus músculos al golpear con su lanza la falange de Azbad, en el Campo. Su deseo desaparecía y volvía al instante. — "No quiero", dijo firmemente. Un nuevo pensamiento nació en ella, y se dirigió hacia el Emperador.

Lo encontró envuelto en una túnica de lana sujeta a su cintura, hundido en una montaña de escritos jurídicos; casi todos los juicios los resolvía por sí mismo.

"¡Mi poderoso señor! ¡Mi alma se muere porque tú no estás! ¡Ven, descansa a mi lado, bondadoso y poderoso señor!"

"Tú la única, tú la santa! Justiniano irá, ira pronto y entonces gozaremos. Pero mira, preocupaciones y más preocupaciones, noches sin dormir. ¡Ahora no puedo, aún no! Que se divierta y alegre todo el imperio, que se arrodillen ante tí y por tí se eleve el perfume de los nardos y la mirra, así tus horas serán felices y alegres mientras yo no vaya."

"¡Cuán bueno eres, poderoso señor de la tierra y del mar! Comprame sedas, sedas pesadas para distribuir por todos los salones, para que todo se parezca a las ligeras olas del Propóntide."

La frente del Emperador se ensombreció:

"¡Yo mismo guiaría mi caravana hacia la India y te compraría sedas, tú la única, la santa! Pero en las arcas del señor de las tierras y de las aguas no hay tanto oro como para satisfacer ahora tu deseo. ¡Perdona!"

"¡Perdono!", dijo y se retiró.

Se encerró en su aposento y las lágrimas enrojecieron sus ojos. Contempló a Santa Sofía y se lamentó: "Para tí hay dinero suficiente y para la emperatriz no. ¡Para qué sirve tal emperador!"

Sobre la ciudad se extendía una noche oscura, de cielo nublado, cuando Iztok volvió, al galope, de sus tareas militares. Numida lo recibió en la puerta, saltando de alegría, y después de inclinarse por tres veces hasta el suelo, sacó de entre sus ropas un pequeño rollo de pergamino y se lo entregó.

“¡Señor, llegó lo que tanto ansiabas, llegó! ¡Cuán feliz soy!”

Iztok recogió presuroso la carta y se dirigió a la huerta a través del patio. Sus dedos temblaban mientras rompía los sellos y desdoblaba la carta.

“¡Vendrá, vendrá! ¡Vendrá hoy a medianoche! ¡Oh, dioses! ¡Oh, Devana!”

En el acto, desvistió el uniforme, fué al baño, se cubrió con una túnica blanca y suave y calzó unas perfumadas y ligeras sandalias. Ordenó a Numida que recogiera flores, las dispuso en todas las habitaciones, perfumó todo con esencias e hizo poner el mejor aceite en una navecilla, para que ardiera silenciosa mientras ella permaneciera allí. Eligió los esclavos más fuertes, les ordenó preparar dos barcas, extender dos alfombras sobre la playa, para suavizar el suelo, y esperar después en el bosquecillo de los olivos, hasta que los llamara.

La noche sepultó el mar y la ciudad. Apenas si un poco de luz iluminaba los botes y navíos, no había paseantes sobre el agua. El cielo negro presagiaba tormenta.

Iztok, sentado bajo la pequeña columna junto a la que se detenían los botes, quería atravesar con los ojos la oscuridad del mar. Si alguna ola pequeña golpeaba la arena, si se movía algún pececillo en el mar, temblaba y se levantaba. Creyó oír un golpear de remos, pero volvió a extenderse el silencio, interrumpido apenas por las olas, que, dulcemente morían en la ribera. Iztok se levantó y comenzó a caminar; pero lo molestaban sus propias pisadas y volvió a sentarse junto a la columna. Trató de pensar en la manera de convencerla, de hablarla; todos sus pensamientos, todas sus palabras se deshacían en un sólo deseo, en una sola esperanza, como si uno a uno fueran cayendo al mar. Allí desaparecieron su fé, sus dioses, el mundo, todo su cuerpo, que se hundía tras un anhelo. No podía sufrir la eternidad de esos segundos; hubiera deseado arrojarse al agua y nadar mientras llamaría: “¡Irene! ¡Irene! ¿Por qué tardas? ¡Ven, ven a apoyarte sobre mi corazón, que suspira por tí!”

Volvió a oír un golpear de remos. “¡Llega!”

Se acercó a la costa, estaba tan cerca del mar, que sentía las caricias de las húmedas olas a través de las sandalias. De la noche se desprendía una sombra, que se deslizaba quieta sobre la fresca marina. Otras dos veces golpearon los remos y el bote chocó contra la arena. Iztok lo varó con sus fuertes manos; desde el bote, se elevó una hermosa silueta, vestida de negro, la cabeza embozada en una mantilla y la cara oculta por un antifaz. Iztok la tomó entre sus brazos y, sacándola del bote, la apretó contra su corazón.

“¡Irene, Irene, mi diosa, mi patria, mi fé! ¡Irene!” Suspiraba en voz alta!

“¡Pst!”, recomendó la silueta y se escambulló de entre sus brazos. “Iztok, llévame a un lugar de sombra profunda, para que podamos hablar de los dioses.”

Con dulzura, rodeó su cintura con un brazo y la guió hacia el césped que se extendía bajo los pinos. Tal era la oscuridad de la noche, que Iztok debió buscar el banco a tientas. Se sentaron uno junto a otro y callaron por un momento. Se oían los fuertes latidos de sus tempestuosos corazones.

“¿Leíste los Evangelios, Iztok?”

“¡Los leí, Irene, los leí diez veces! A cada palabra, a cada línea, pensaba en tí.”

“¿Encontraste la verdad?”

“La verdad eres tú, todo lo demás es extraño para mí, sólo en tus ojos está la verdad y sólo en tu corazón el amor.”

Iztok tendió la mano y arrancó el antifaz para poder ver el rostro.

“¡Oh, demonios, por qué extendieron una sombra tan negra durante esta hora, ¿para que no pueda ver yo el cielo de tus ojos? ¡Irene!”

“No pienses en los demonios, Iztok. Cristo escondió nuestro amor a los ojos del mundo traidor. ¡Agradécele!”

“¡Se lo agradezco porque tú lo mandas! Pero debo ver la luz de tus ojos, en ellos vive mi patria, en ellos se refleja la serenidad de su cielo, en ellos se refleja el libre sol de nuestros campamentos. Irene, vámonos a la casa, la adorné con flores por tí, la perfumé, en tu honor arde un aceite carísimo.”

“No iré, no puedo, Iztok. Si nos vieran nuestros esclavos, nos perderíamos los dos. ¡Quedémonos aquí y hablemos de la religión!”

Se acercó más a él, que rodeó su cabeza con las manos y la besó en los ojos. Levemente se separó.

“¡Hablemos de la religión, de la verdad!”

“Aún no, Irene, aún no. ¡Apoya sobre mí tu cabeza por un momento más, esposa mía!”

La abrazó y la estrechó contra sí. No se defendía, sus besos acariciaban los labios de Iztok. Él buscaba sus ojos nostálgicos, quería ver sus mejillas, que se escondían en la noche cerrada, y gemía: “¡Irene, Irene, esposa mía!”

De pronto, un relámpago cruzó el cielo de oriente a occidente, como una larga cinta plateada. Resplandeció el mar, se iluminó el huerto, y la mirada de Iztok se encontró con la de los ojos que buscaba. Entonces, se levantó bruscamente, como herido por una flecha, ella se desprendió de sus brazos y volvió a rodearla la oscuridad. El centurio gritó y su voz se extendió por sobre el mar. “¡Maldita, prostituta!”

Había reconocido a la emperatriz Teodora.

La sangre se había helado en sus venas, sus dedos se cerraron, como si estuvieran acalambrados, no atinaba a comprender si lo que había ocurrido era verdad o si era el diablo que lo había puesto a prueba. Veía delante de sí las telas voladores de un vestido de mujer, y por un momento, pensó en que, si realmente era la emperatriz, debía tirarla al mar. Pero sus puños no podían abrirse, su pié estaba semi-sepultado en la arena, y su garganta no podía articular ni un gemido.

La voz de Teodora cortó el terrible momento. Su frialdad no se había perdido ni por un segundo. Otro relámpago iluminó el lugar. Teodora, la que en sus intrigas amorosas ponía en juego una vida pura y un trono, levantó el brazo y ordenó, como emperatriz: “¡De rodillas!”

Y ante esa orden, las rodillas del héroe se doblaron maquinalmente.

“Lo acontecido, te servirá para saber cuánto aprecia a Irene la emperatriz. Ella es santa y sé que se afana por alcanzar tu santidd, pues quiere hablarte únicamente de la verdad. Respétala, besa el borde de su vestido, no mereces aún sus ojos. Para que los merezcas, la emperatriz te nombra ahora, bajo estos relámpagos, “magister peditum” del ejército palatino. Este mes recibirás el nombramiento imperial. ¡Cristiánate, ámense, Cristo quede con ustedes Calla todo esto; depende de tí que se haga, tanto como es verdad que está aquí, ante tí, la emperatriz de la tierra y del mar.”

Desapareció tras un rayo, como un demonio en la noche. Los remos abrieron el agua. Los relámpagos cruzaron el cielo. Iztok permanecía clavado sobre la arena. En el barco, Teodora maldecía a todos los infiernos, apretaba los puños bajo su manto y juraba hacer anular al esloveno y hacer caer en la ignominia a su amada. “¡Ah, magister peditum! ¡Magister de tu viva podredumbre en mis tenebrosas cárceles, éso serás!”

"Lipa" praznuje 10 letnico

Ko je pred desetimi leti stopilo pred Slovence "Duhovno Življenje", se je takoj pojavil tudi "Kotiček botre Mine". V njem so pa bralci našli "Lipo", vzgojni zavod, s katerimi je v novembru 1933 začel naš rojak Benedikt Gomišček. V Villi Madero, to je iz Ville Lugano čez Avenida General Paz, kar spada že v občino San Justo, je našel Gomišček prav primeren prostor izven mestnega vrveža, blizu dobre šole, na dobrem zraku in zunaj v prosti naravi. Tamkaj je začel s svojim skromnim delom in je mnogo slovenskih domov bilo deležnih blagoslova Gomiščkove dobre vzgoje. Marsikateriga poredneža, ki je delal doma skrb materi, je spretni vzgojitelj napravil za vzornega mladeniča, marsikaterim našim starišem, ki žive kdo ve kje zunaj v kampu, je bila v "Lipi" dana prilika za dobro šolsko izobrazbo in lepo vzgojo.

Nekaterikrat smo tudi imeli priliko videti "Lipo", ki je prišla na slovenske otroške prireditve in na naše kulturne dogodke, tako da je "Lipa" ves čas ostala zvesta svojemu slovenskemu imenu.

Kaj pogosto se oglasi tam g. kaplan Hladnik. G. Kastelic je bil v najtesnejši zvezi z "Lipo" in prav tako g. Doktorič. Dr. I. Cankar, dr. V. Kjuder, Švagelj in drugi slovenski izobraženci so pohiteli tjakaj. Včasih je pa stariše in prijatelje gojencev tudi v večjem številu privabil prijazen poziv in — pristne kranjske klobase z zeljem... da se ne bi "Lipa" imenovala samo s praznim slovenskim imenom...

Tudi tukajšnje oblasti so dokazale zavodu pogosto izraze spoštovanja. Šolsko vodstvo, županstvo, predstavništva ministerstev so tudi bili gosti "Lipe" v tem desetletju njene delovanja.

"Lipa" je bila vknjižena pod naslovom "Amparo Fraternal de Menores, Lipa" (No. 1853, 27/6 1940) po ministerstvu del Exterior y Culto. Consejo Escolar je priznal ustanovo že 17. junija 1937.

V deset letih je bilo sprejetih 115 dečkov, katerih polovica je bila od 6 do 8 let v "Lipi", torej celo šolsko dobo in še več, ki so izborno dovršili svoje šole.

Nihče ne more pravično oceniti in še manj primerno

Los alumnos del asilo "Lipa" con su director Benedicto Gomišček, que hace diez años desempeña su actividad benéfica allí.

nagraditi nesebično, vzgojno delo in trud za vzdržanje "Lipe", ki sta ga imela in ga imata g. Benedikt Gomišček in njegova žena.

Izmed vseh gojencev je bilo Slovencev polovica; ostali učenci so pripadali drugim narodnostim.

Voditelj zavoda se iskreno zahvali vsem onim rojakom kateri so na katerikoli način podprli in pripomogli k napredku, ob enem za gostoljubnost onih kateri so imeli in še imajo v tem zavodu svoje otroke.

Ob priliki desetletnice "Lipe" opozarjamo rojake, kateri so v kakih težavah glede vzgoje otrok, da za svoje fantke najdejo kaj primerno in ceno mesto v "Lipi", katera je prav posebno namenjena slovenskim fantkom za katere ne morejo stariši plačati dražjih šol. Mesečna oskrba v "Lipi" je samo 30 \$.

Gospodu Gomiščku pa tudi "Duhovno Življenje" čestita k lepim uspehom, doseženim v tem desetletju.

UNA PAGINA DE HISTORIA

A la organización de las relaciones entre el poderío secular y el eclesiástico la supresión del pleito de Aquilea sigue una serie de reformas eclesiásticas, en el territorio esloveno. Con la reforma de la vida eclesiástica y sacerdotal se ocupa el sínodo eclesiástico convocado en 1448 en Ljubljana. Sus edictos permítenos una visión de las circunstancias de aquel tiempo. La moral de muchos sacerdotes es bien lamentable; algunos ejercen el oficio de fonderos y posaderos; se dedican a la caza y al juego de naipes; visten con exceso de lujo y se perfuman al igual que la gente mundana. Muchos entre ellos son extranjeros, que se portan por demás escandalosamente, dejan numerosas parroquias y servicios eclesiásticos a la merced de reemplazantes mal pagos y casi siempre incapacitados; comercian con los puestos (beneficios) confiados, cometiendo la así llamada simonía.

Luego siguen normas como subsanar la moral y costumbres del pueblo, tan lamentables en Eslovenia de entonces como en otro países de la corona de los Habsburgos y en Europa en general, lo que iba creando terreno propicio para la herejía de Lutero. Resoluciones especiales fueron, tomadas contra la intromisión de los poderes políticos en asuntos eclesiásticos.

El emperador Federico III. aprovechó la situación favorable para la erección del obispado de Ljubljana. No tan-

to motivos religiosos eran los móviles sino el afán de atornillar la herencia de Celje y la extirpación del influjo del patriarcado de Aquilea. La carta de fundación del episcopado de Ljubljana emitida por Federico III. data del año 1461. Establece como catedral la iglesia de San Nicolás en Ljubljana, teniendo el derecho del patronato el emperador. El nombramiento del primer obispo recayó en 1463 en el noble Sigismundo conde de Lamberg. El patriarca de Aquilea y la república de Venecia se oponían al nuevo obispado, más sus contrariedades no surtieron efecto. La abadía de Gornji Grad era incluida en los feudos del obispado. Los monjes, Franceses por nacimiento, protestaron coléricamente contra tal decisión. Empero viendo que todos los esfuerzos eran en vano, un buen día los piadosos eremitas cargaron sus mulas, caballos y carruajes y se fueron. Lo que pudo moverse se fué con ellos. Hasta las campanas las descolgaron. Cuando llegó el obispo encontró el convento desierto.

El siglo décimoquinto es en la historia de los Eslovenos y su territorio la época de grandes crisis. La crisis política, provocada por los príncipes de Celje, estaba a punto de anonadar las conquistas de los Habsburgos en el suelo esloveno; la crisis social y económica ha socavado tres pilares principales dela sociedad medioeval: el campesino, el burgués y el noble. Grande fué la crisis contemporánea en toda la Europa central, pero no tan dolorosa como en Eslovenia por las complicaciones políticas e invasiones turcas. Debido

PRAZNIK V NOVI POMPEJI.

V nedeljo 24 okt. nam je Marija prekrbela prekrasen dan. Zato je imel vsakdo prelepo priliko, da pohiti v Pompejo, kjer je bil napovedan naš praznik posvetitve Brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

Ko so se začeli zbirati rojaki, jih je že čakalo dvojno lepo presenečenje: prelepe podobice s posvetilno molitvijo, katere ncsijo prečudno lepo sliko brezjanske Marije Pomagaj. Naš rojak Ivo Wider je vzel na skrb, da nam natisne kar najbolj zvest posnetek brezjanske Marije in mu je delo tako čudovito uspelo, da postane zavzet kdor je Marijo na Brezjah od blizu videl, pred njo zaupno pokleknil, od nje nemara tudi prošeno milost dosegel. Ta prekrasna podobica nam bo zares prelep spomin dogodka pa tudi daljne domovine. Res je bil precejšen strošek s tiskom, toda delo je nadvse vredno tega in Marija naj sprejme to našo žrtev kot dokaz naše tople ljubezni in zaupanja do Nje. Gospodu Widru pa naj bo izrečena

topla zahvala za skrb katero je s podobico imel.

Drugo presenečenje pa sta bili obe zastavi, ki sta že čakali na dvorišču, da nas popeljeta v svetišče. Tako lepi sta nas pozdravljali obe. Ljubki obraz, s katerim gleda Marija iz obeh zastav nam je kot zagotovilo, da bo naša prošnja uslišana.

Ko sta zastavi vstopili v cerkev, so pozdravili Marijo pevci iz kora. Nato je sledil rožni venec prepleten z lepo pesmico. Zbor paternalskih deklet in avežanedske pevci so združili svoje glasove najprej na koro, potem pa tudi v kapeli.

Nagovor je imel g. Hladnik, ki je najprej obrazložil kratko zgodovino obeh najslavitejših Marijinih podob, ki krasita naši zastavi, nato pa podal tople razloge, kateri naj nas požive v zaupni molitvi do Kraljice nebes in zemlje. Njej je izročil Nebeški oče največji zaklad, Odrešenika sveta, katerega naj čuva in odgoji za veliko odrešilno nalogo. Če je

Njej izročil največje, svojega lastnega sina, potem pač tudi mi zemljani izročajmo zaupno njej naše zadeve in posebno pa v sedanjem trenutku presilno zadevo rešitve naše domovine in mir sveta. Saj je ona celo sama obljubila svetu mir, ki bo nastopil tedaj, kadar bo ves svet Njenemu srcu posvečen. Zato tudi mi, ne le sami sebe, temveč ves narod slovenski izročamo Njenemu Brezmadežnemu Srcu.

Sledila je nato posvetilna molitev, katere je tiskana na podobici brezjanske Marije.

Nato so bile pete litanije, katere je vodil č. g. Koloman Kisilak, ki je prihitel med rojake, da doprinese k lepoti praznika.

Zaključili smo slovesnost s prisrčnim petjem v Marijini kapelici in še bi radi nadaljevali, toda tudi drugi so imeli željo, da Mariji glasno predložijo svoje prošnje, zato smo zaključili z najlepšimi spomini.

Zbralo se je več kot 500 Slovencev.

a las invasiones turcas sufren a la par Hungría y Croacia. El territorio esloveno en su vida política, económica y cultural está en el siglo XV. ya completamente "europeizado". En su parte occidental se adapta a las condiciones especiales de Italia, donde es influenciada en grado progresivo por los círculos culturales de Venecia; en su gran parte, empero, afluye a las oleadas de la cultura, política, económica y social alemana, dominante en Austria.

Con un retardo podemos seguir en suelo esloveno en el siglo XV. el oleaje del occidente europeo. Cuando Italia ya toda está consagrada al humanismo y al renacimiento de la antigüedad, entre los Eslovenos empieza a destellar muy tarde a pesar de la cercanía geográfica. Espíritus aislados son los que en el siglo XV. cultivan las ciencias clásicas en el setido del humanismo. El advenimiento del humanista Eneo Silvio Piccolomini, más tarde Papa Pio II, que era propietario de muchos beneficios parroquiales en territorio esloveno y de 1447 a 1449 obispo de Trieste, era condecorador insigne del pueblo y territorio esloveno y lo describía en forma tan cálida como antes nadie lo ha hecho. Cuan lejos del clásico estilo latino de las obras de Piccolomini está el sencillo lenguaje del modesto monje minorita de Celje, que en 1460 describió la "Crónica de Celje" la historia de los famosos condes o el lenguaje alemán campesino del Carintiano Jacobo Unrest, cura-párroco en San Martín sobre Dholica († 1500) que en sus crónicas pinta tan palpalmente el cuadro del siglo XV.

También en las artes plásticas los países eslovenos siguieron la corriente de los vecinos. El renacimiento significa para los eslovenos la época gótica. Esta si que es merecedora de elogios. El campesino y el burgués son los mandatarios y pagadores de majestuosos templos góticos conservados hasta hoy día. Las ciudades eslovenas como Kranj, Škofja Loka, Radovljica, Celje, Maribor, Ptuj se glorían con templos góticos maravillosos.

Cuando la patria eslovena al final de la Edad Media se tornaba siempre más "europea" y se alistaba — bajo la égida de los Habsburgos, que salieron victoriosos de las crisis políticas del siglo, XV. — en los sistemas estatales en formación, era el valor político del campesino esloveno, que representaba la gran mayoría y la médula de los eslovenos, casi nulo! El campesino — o como casi podríamos decir el esloveno — no tiene palabra política y no decide su suerte y la de su tierra. Recién en la época que la historia menciona como el principio de la nueva era europea, la historia eslovena registra acontecimientos, que demuestran que también el campesino esloveno empieza a sacudir su inferioridad política y cultural.

Al preludio de estos acontecimientos que conducen a la edad nueva de la historia de los eslovenos podemos denominarlo la insurrección de los campesinos de Carintia

Cerkno, un pueblo típico esloveno. De allí salió la guerrilla eslovena que ocupó a Idria, ciudad famosa por sus minas de mercurio.

en 1478. Tomando por ejemplo a los suizos empezaron "la lucha por su viejo derecho". Falló la empresa, mas quedó entre los campesinos el grito por su viejo derecho, que culminó en dos revoluciones de campesinos eslovenos y croatas en 1515 y 1573. El emperador mismo se acercó a los campesinos, dándoles el derecho de quejarse directamente ante su majestad cuando los agobiaban los príncipes provinciales.

Sin embargo el aconetimiento más grandioso de la actividad eslovena en el umbral de la época moderna es el movimiento religioso, denominado la reforma. Es verdad, que no ha surgido de las filas del campesino esloveno, pero, lo más importante es que le dió el primer libro, editado en su propio idioma. Las acciones políticas del campesino esloveno fracasaron, pero el monarca tuvo que tomar en cuenta la avalancha campesina. Como el fruto más preciado de la reforma quedó el libro esloveno, dedicado en primer lugar al campesino esloveno! Su aparición y su movimiento son tan importantes, que con derecho con el siglo de la reforma podemos empezar un nuevo capítulo de la historia de los eslovenos.

Fin de la edad media.

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE
Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA

ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

DOMOVINA V OGNJU

GORIŠKO. Iz nemških virov zvemo, da so se v prvi polovici oktobra vršile ostre bitke okrog Gorice in da je bilo mesto samo hudo bombardirano. Boji so bili tudi na Sveti Gori, kjer so četniki odnesli Marijino podobo, a so jim jo bojda Nemci spet vzeli in nazaj v sve-tišče postavili.

TUDI OKROG TRSTA so se bili boji, kateri so imeli oporišče v Snežniku. Slo-venski četniki so dobili orožje in muni-cijo od razoroženih Italijanov, kateri so se menda nekateri tudi pridružili.

V Julijski Krajini dela šest četniških oddelkov, kateri so: "Simon Gregorči-čeva" brigada, to je četniška skupina, katera deluje v zgornji vipavski dolini, na Nanosu, kateri je bil poveljnik Jan-ko Premru iz Sv. Vida pri Vipavi, ki je pred kratkem v junškem boju padel — ne za politiko, ampak za Jugoslavijo, kakršnakoli naj bi ona bila. Brigada "Ivan Cankar", ki najbrž deluje v delu spodnje Vipavske; brigada "Ivan Grad-nik" in "Matija Gubec", kateri po vsej priliki delujeta v hribih — v smeri Ko-barida in Bovca. Brigada "Tone Tom-šič", deluje na Pivki, od Postojne pro-ti Sv. Petru, okolu Snežnika, proti Reki in Trstu. Brigada "Ljubo Šerčer", de-luje v Istri. Hudi boji so bili okrog Trsta. Četniki so se ustalili na otokih Čres in Lošinj.

LJUBLJANA

je zaenkrat bila še trdno v nemških do-kah. Toda četniška skupina, ki je imela svoje oporišče v **KRIMSKIH GOZDO-VIH** (med Rakitno in Velikimi Laščami, to je južno od Ljubljane) je navalila na železnico in pretrgala na več krajih pot v Trst. Posebno je bila imenovana vas Kamnik, pri Preserju. Porušili so borovniški most. Vse ozemlje od Borov-nice in Logatca čez Lož, Ribnico in Ko-čevsko do Delnič in Ilirske Bistrice je v četniških rokah.

V **KUMLJANSKIH GOZDOVIH** je tudi oporišče četnikov, kateri so pridrli do krajev od Višnje gore do Trebnjega in tamkaj zajeli vse italijanske vojne stvari. Prišlo je z Nemci do ostrih spo-padov v Višnji gori. Od tam so prišli tudi napadi na **SEVNICO** in **ZIDANI MOST**, kjer so četniki pretrgali železnice.

V **GORJANCIH** seje tudi organizirala močna skupina, katera je takoj po padcu Italije navalila na Novo mesto. Dva dni nato so pa prilomastili Nemci iz Brežic s tanki in kanoni in so Novo mesto raz-rušili, kakor pravi poročilo, da ni v njem ostala "živa duša".

Kostanjevica je dobila četniški obisk 17. okt. Bilo je ubitih več Nemcev.

V starosti 39 let je zatisnila oči

TEREZIJA TERČIČ por. **MANDIČ**, doma iz Podsobotina pri Gorici. Blaga mladenka je prišla v Argen-tino pred 5 leti. Pred dvema meseci se je poročila, pa že je nemilo po-seglo v mladi dom. Po 8 dnevni mučni bolezni, posledici kapi, je iz-dihnila 18. okt. Bila je previdena za smrt in deležna vseh molitev za rajne.

Za njo žaluje mož Miroslav Man-dič in brat Janez. Tudi doma za-puščena enega brata.

Maša za rajno bo 7. nov. pri sv. Roži ob 12 uri.

Iz Kočevskih gozdov pa je vdarila četniška sila proti Reki in so tamkaj naši rojaki, kateri sebižejo za Sušak. Veliki boji so tudi na železnici Kar-lovac—Sušak. Duga Resa, Bosiljevo, Ogulin, vse kraji, ki meje z našo Belo Krajino.

NEMCI POBIJAJO DALJE

Poročilo iz Ljubljane, dne 8. avgusta 1943.: "Ugotovljeno je, da so Nemci ustrelili v prvi polovici julija v Bu-kovici pri Škofji Loki 20 slovenskih tal-cev, v Begunjah na Gorenjskem 20, v zadnjem tednu julija 1943 pa v Gorenji vasi pri Poljanah 10.

"**PADEC FAŠIZMA** je bil v Ljublja-ni sprejet z veseljem. Vojska je fašiste takoj razorožila. Slovensko prebivalstvo pričakuje nemško okupacijo.

"Od polnoči do 6. na 7. avgusta dalje vozijo skozi Ljubljano v smeri proti Po-stojni dnevno po štirje Wehrmacht trans-porti, ki imajo prednost pred vsemi vla-ki. To velja 14 dni, po odredbi, ki se je takoj začela izvajati."

Sedaj je progla razdrta na več kraji.

NOVI GROBOVI V DOMOVINI

Umrli so v Ljubljani: svetnik deželne-ga sodišča, g. dr. Ivan Šerko; ga. Malči Štokova, soproga poštnega pristava ing. Štoka; ga. Emilija Vebrova in gđc. Pol-onca Vebrova, soproga in hčerka vse-učilišnega profesorja; Ivan Demšar, vi-šji veterinarski svetnik v Mokronogu; Filomena Bajčeva, po rodu Kogejeva, vdova šolskega upravitelja v pokoju; ing. Hugo Spitzer; ing. Emil Ličar v Sarajevu.

ZAPLEMBA IMETJA

Iz Ljubljane poročajo, da so oblasti zaplenile imovino sledečim upornikom: Grumu Jožetu iz Dol. Brezovice, Petriču Antonu iz Kamnika, Rodelju Josipu iz Preserja, zdravniku dr. Jenku Andreju iz Dev. Marije v Polju-Vevčah; Kačarju Josipu, Končarju Jakobu, Tauferju Ig-naciju, Kaluži Mihaelu, Tlesniku Fran-cetu, Javoršku Francetu in Pangeršiču Ivanu, vsi iz Zaloga.

Dobili smo vest, da so Italijani zple-nili imetje Antonu Javnikarju iz Ljub-ljane.

Anton Javnikar je rojen 1913 in sta-nuje v Ljubljani, Ravnikarjeva.

V **ŠMARTNEM OB PAKI** v Savinjski dolini je umrl bivši poslanec in pred-sednik Slovenske Kmetijske Zbornice v Ljubljani, **MARTIN STEBLOVNIK**.

V **LJUBLJANI SO BILI OBSOJENI** na dosmrtno ječo radi sodelovanja pri družbi, naperjeni za nasilni prevrat po-litičnega, gospodarskega in družbenega reda v državi sledeči: Krašovec Matija iz Gobjnika in Tominc Ivan rodem iz Črnega vrha pri Idriji, bivač v Ljub-ljani.

SLOVENSKA KOLONIJA V

Pod predsedništvom g. Cvetko A. Kristana, so Slovenci v Valjevu nabrali o božiču 300.00 dinarjev za otroke in reveže.

DR. MARUŠIČ SE ŽIVI

Dr. Marušič, o katerem so že poro-čali, da je bil ubit, še vedno živi. Po-

Umrli je

JOŽEF MATIS,

star 43 let, doma iz Otovcev v Prekmurju.

Podlegel je težki želodčni opera-ciji in zatisnil oči previden s sv. zakramenti. Bil je lepo opkopan na čakariti 26. okt.

drobnejših podatkov dozdaž še nismo prejeli.

ŽALOSTNO GOSPODARSKO STANJE V STARI DOMOVINI

Položaj v Sloveniji, okupirani od Ita-lijanov, je prav tako žalosten kot je v Hrvaški in Srbiji. Oficijelno veljajo si-cer za ljubljansko pokrajino isti pred-pisi, kot za Italijo, toda redna razdeli-tev živil je nemogoča, ker dvajajo v Slo-veniji izredno napeti gerilski boji.

Zdravstveno stanje v vsej Jugoslaviji je težko, deloma radi nezadostne hrane, deloma pa radi pomanjkanja zdravil. Tu-di najnujnejša zdravila, kakor n. pr. aspi-rin, je izginil. Odstotek bolnikov in tudi smrtnih slučajev je radi tega silno na-rasel. Tudi nekatere epidemije, kot pe-gasti legar, so se že pojavile. Najnovejše vesti javljajo tudi o slučajih otroške sle-pote.

Ti podatki veljajo za razmere, ki so vladale v naši okupirani domovini pred več meseci. Kar je poznejših vesti, po-ročajo vse o poslabšanju te obupne sli-ke.

V SLOVENIJI SO ITALIJANI PORUŠILI MNOGO ŠOL

Iz časopisja, ki izhaja pod italijan-skim nadzorstvom, posnemamo imena na-slednjih slovenskih krajev, ki se naha-jajo pod italijansko okupacijo, v katerih je italijanska vojaška oblast razrušila šolska poslopja.

Okraj Črnomelj: kraji Suhor in Rado-vica;

Okraj Kočevje: kraji Verdreg, Mo-horje in Gora;

Okraj Novo mesto: kraji Orehovica, Ajdovec, Dolž, Škocjan, Laze, Trebelno in Sv. Križ;

Okraj Ljubljana: kraji Primskovo, Sv. Jurij, Dobrova;

Okraj Logatec: Sv. Duh in Ziberše.

NA DOSMRTNO JEČO OBSOJENI

Prejeli smo — brez podrobnejših po-datkov — poročilo, da so bili v mesecu februarju v Ljubljani pred vojaškim so-diščem obsojeni na dosmrtno ječo na-slednji Slovenci:

Jančo Brulc (pobegnil), rojen 1921. v Talečje blizu Črnomlja; Ludovik Mar-kovič iz Toplice, Anton Fink iz Toplice, Leopold Gorše, Anton Šerčelj, Janez Le-sar, rojen 1908 v Danah, Marija Brino-vec, rojena 1904 v Mirni Dol pri Sv. Gregorju, Jože Brodnik, roj. 1915 v Gor-nji Kamnici, Josip Lesar, rojen 1917 v Ribnici, Franc Šemerl, rojen 1910 v Pla-nini, Franc Zlobek, rojen 1893 na Ga-zicah pri Cerkljah, Martin Tepina, ro-jen 1921 v Ljubljani, Ante Furič, ro-jen 1913 v Radozi.

+ ANTON ČEBRON

doma iz Batuj pri Črničah je nenad-no končal tek svojega življenja, star 56 let. Pred 10 leti je prišel v Ar-gentino, pa mu tukajšnji zrak ni prav storil. Moral je zato iskati po-moči v bolnici. 11. oktobra nas je presenetila žalostna vest, da je tek njegovega življenja dokončan.

12. okt. so ga spremili rojaki na zadnji poti na čakarito, kjer ga je pokopal izseljenski duhovnik g. Hladnik.

Za rajnim žaluje žena Amalija, sin Bojan in hčerki Danica ter Vi-da, ki se zahvaljujejo vsem za iz-raze sožalja in za ljubeznjivost vdeležbe pri pogrebu.

Maša za rajnega bo 31. oktobra pri sv. Roži ob 12 uri.

LISICA ZVITOREPKA

HINAVSKI SLADKAČI

Tako so se zdaj tudi lisici sladkali jež Bodež in hrček s svojim sinom, nepotir in podgana, krt in krtica in obilica drugih. Celo psiček Brečé in še nekateri, ki so bili nekdanji tožarili lisice, so se ji zdaj dobrikali kot bližnji sorodniki. Prišli so z ženami in otroki, in baš ti so jo hvalili in slavili na polna usta. Svojo deco so dvigali na rame in ji glasno razlagali: "Ali jo vidite zdaj? To je ona, ki je vsemu našemu rodu na čast; to je modra Zvitorepka, ki je ozdravila kralja in premagala Lakotnika v dvoboju!"

"Gotovo, Zvitorepka ga je posekala!" pritrđi drugi, "nisi li videl, kako je volku eno oko bingljalo po licu in kako mu je vrela kri iz vratu?"

"Seveda sem videl!" odgovori prejšnji in zakliče na ves glas: "Slava ti, Zvitorepka!"

"Na mnoga leta, junaška lisica!" zakriči nekdo iz množice še glasneje.

In tretji prilizjenec pristopi k Zvitorepki, se ji pokloni do pasu in dé: "Vejte mi, gospa teta, kar gomezice so mi letele po telesu, ko sem Vas videl ležati v pesku pod volkom. Ali hvala Bogu, hrobro ste se izkopal; nihče še ni Lakotniku tako posvetil kakor Vi!"

"Živela lisica, učena zdravnica!" se je glasilo povsod in: "Živel kralj Miroljub!" je orilo do neba po vseh koncih in krajih; zakaj od daleč so ugledali kraljevo dvojico, prihajajočo v spremstvu dvorne gospode v vsem blešču in sijaju. Zagnali so vrišč in šunder, bili na bobne in cimbele, trobili v rogove in trobente; a iz silnega hrupa so neprestano odmevali kliči: "Dolgo še boš zdrav in čil, naš kralj! Slava lisici, modri zdravnici!"

Kralj Miroljub se je z mogočnim skokom zagnal na Matjažovo peč, se visoko vzravnal in radostno zamahnil po zraku. Živali so pristopile bliže in posedle po trati, razvrstivši se po stanu in odličnosti. Potem je kralj namignil lisici, naj stopi predenj in Zvitorepka je pokleknila pred svojega vladarja.

Toda Miroljub ji je velel, naj vstane, in je izpregovoril zbrani gospodi takole:

"Vam vsem je znano, da je Zvitorepka v dvoboju slavno premagala svojega protivnika Lakotnika; po viteško je dokazala, da je nedolžna in da so bile vse pritožbe ničeve. Vendar zaradi tega Vas

nisem danes pozval semkaj, možaki in veljaki, temveč zahvaliti se hočem dostojno Zvitorepki, ki me je rešila velike betežnosti."

To rekši, je snel kralj prstan z desnice in ga podaril Zvitorepki, na glavo pa ji je posadil čepico iz rdečega baržuna.

"Odsihdob", je nadaljeval kralj, "te mora vsakdo častiti kot mojo lastno sestranjo! Prihajaj zopet kot svetovalka na moj dvor, kjer so ti ob sleherni uri odprta vrata do mene zakaj ne bilo bi dobro za državo, če ne bi poslušali tvojih nasvetov. Vse časti in dostojanstva ti zopet podarjam, a ti glej, da ne zaideš na kriva pota! Pomagaj nam odslej skrbeti za naš občni blagor! Tebe ne smem pogrešati na dvoru, in ako boš družila svojo modrost s čednostjo, te ne prekosi nihče izmed velikašev. Živi čednostno in služi mi zvesto, in nikogar ne bom več poslušal, če te bodo tožili in črnili! Da vidiš, Zvitorepka, kako visoko te čislam, te vpiro vse brane gospode imenujem za svojega prvega ministra!... Izročam ti svoj kraljevski pečat, in vse, kar podpišeš in zapečatiš v mojem imenu, ostane za vselej zapisano in zapečaten!"

Tako je govoril kralj in Zvitorepki lastnoročno obesil težko zlato verižico okoli vratu.

Od tedaj je lisica prva na kraljevem dvoru; vse, kar reče, se zgodi, bodisi dobro ali slabo.

Toda Zvitorepka je hotela tudi svojim otrokom pokazati, kako velika sreča jo jedoletela, in obšla jo je tudi želja, da bi zopet videla svojo deco. Pročila je zategadelj kralja, naj ji dá za nekaj časa dopusta, da pojde pogledat domov v Hudo luknjo.

Kralj je drage volje ustregel njeni želji, rekoč: "Le pojdi, ljuba Zvitorepka; a kmalu se mi zopet vrni, zakaj država bi težko pogrešala tvoje bistro glave!"

Zvitorepka se je iskreno poslovila pri kralju in kraljici; sree ji je od veselja igralo, ko je ubrala pot proti domu. Pa tudi množica sorodnikov in prijateljev je šla z njo in spremili so jo noter do Hude luknje. Na pragu svojega gradu se je prisrčno zahvalila vsem spremiljevalcem in se poslovila od njih, sladko-ustno jim zagotavljajoč: "Nikdar ne pozabim vaše prijaznosti; kadar bo priložnost, vam povrnem vsedobrote!"

Ali so bile te besede odkritosrčne ali

KRISTUS KRALJUI!

31. okt. je praznik Kristusa Kralja. Narodi so se hoteli osvoboditi božje postave. Kot Judje svoj čas, so se odrekli Kristusu in volili — Barabo, to je svoje nebrzdane želje. Ne brzdan človek je pa — zverina! Zato sovraštva in vojske, nezadovoljnost in nesreča. Temu je lahko najti odpomoč: Spet uveljaviti v življenju postavo Kristusa Kralja!

ne, to se ne vé; zakaj lisica ostane pač vedno lisica in ne dlačice resnice ni na njej. Oj, koliko je takih hinavskih ustavečev na svetu, ali — vsi nimajo rdečih brk!

Ko so otroci ugledali svojo mater, niso od veselja vedeli, kaj bi počeli. Prekopicali so se in poskakovali in se plazili Zvitorepki na kolena, izprašujoč in objemajoč jo vse vprek.

Lisica pa jim je pripovedovala, kako je premagala telebastega volka v dvoboju, kako je ozdravila svojega kralja in kako jo je Miroljub zopet povišal, izročivši ji največjo oblast v državi. In lisice so se neznansko veselile Zvitorepkine sreče; ko pa so slišale, da je njih mati zdaj celó prva za kraljem, so ponosno privzdignile repec in glasno vzkliknile: "Juhuhu! Zdal bo veselo v Hudi luknji! Živela naša mati Zvitorepka!"

A kakó je lisica ministrovala odslej? In kod se je potikala poslej?... Kdo vé?! Samo to vemo za gotovo:

Zvitorepka še zmeraj nosi prvi zvonec, a naše pravljice je — konec.

GORENJCJI SE NOČEJO UČITI NEMŠČINE

Bazovica, ki izhaja v Kairu, Egipt, prinaša z dne 13. junija 1943, sledeče: "Obiskovalcu, ki gre odprtih oči po Kranju in opazuje napise tvrdk, rokodolcev, in trgovcev, naj ne bodo ti napisi za podlago priučitve nemščine! Zalosten in osupel mora ugotoviti, da se ne sklada velik del teh napisov z nemškim pravopisom. Ker je to ozemlje zdaj že dve leti pod nemško upravo in je uradni jezik nemški, lahko sklepamo po imeniku tvrdke, da se ni hotel naučiti nemščine." Tako piše "Gorenjski tednik".

TIENDA "LA PALMA"

Vse potrebno za perilo in razne potrebščine za moške, ženske in otroke!

Ne bo Vam žal, če se oglasite.

JOSIP BOŽIČ

GÜIFRA 1462

PINEYRO

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires prvi slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in proračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.

Av. FRANCISCO BEIRO 5327-31
Bs. Aires. — U. T. 50—0277.
Villa Devoto

VSA STAVBENA DELA
Dovodne in odvodne inštalacije
izvršuje

Luis Daneu

PERU 832

U. T. 34 - 3405

HOTEL IN RESTAVRACIJA
"PACIFICO"

ANTON BOJANOVIČ

CHARCAS 767-9

Telef. 31-8788.

Blizu Retira!

V centru mesta!

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844. Tel. 59-1356

JMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vsakovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 5021
Telef. 51-5184.

Krščanska socijalna načela

PRAVIČNA POSEST IN PRAVIČNA RABA POSESTI.

Zato naj premožnim velja opomin, da bogastvo ne oprošča od vsega trpljenja in da nič ne koristi za srečo večnega življenja, ampak rajši nasprotuje, v strah morajo biti bogatim nenavadne grožnje Jezusa Kristusa, najstrožje bo treba nekoč Bogu-sodniku dajati odgovor o uporabi premoženja. Kako treba uporabljati premoženje samo na sebi je vzvišen nauk in največjega pomena; v prvih početkih ga je podala modroslovna veda, povsem dovršeno pa ga je učila cerkev, ki je tudi dosegla, da se ne samo spoznava, ampak tudi spolnuje. Tega nauka temelj je zgrajen na tem, da je treba ločiti pravično posest premoženja od pravične rabe premoženja. Kakor smo malo prej videli, je naravna pravica človekova, da poseduje zasebno lastnino. "Dovoljeno je, da ima človek zasebno lastnino. In tudi potrebno je za človeško življenje", pravi sv. Tomaž Akv. Toda če se vpraša po tem, kakšna mora biti raba premoženja, odgovarja sicer Cerkev brez povišljanja: "Kar se tega tiče, človek ne sme zunanjega premoženja smatrati za zasebno, ampak za skupno last, da ga namreč rad kdo deli drugim, ki so v potrebi. Zato pravi apostol: "Bogatim tega sveta povej..., da radi dajo in z drugimi dele" (1 Tim.) Gotovo nikomur ni zapovedano pomagati drugim s tem, kar nujno rabi sam in njegovi; tudi ni dolžan dajati drugim, kar sam potrebuje, da ohrani to, kar je primerno in se spodobi za njegovo osebo: "Nihče namreč ni dolžan neprimerno živeti" (Sv. Tomaž Akv.) Toda ko je zadostno potrebi in dostojnosti, je dolžnost od tega, kar preostane, darovati potrebnim. "Dajte to, kar preostane, v miloščino" (Lk. 11, 41). Niso to dolžnosti pravičnosti, izvzemši skrajne slučaje, ampak krščanske ljubezni. Toda postave in sodbe ljudi prekaša postava in sodba Kristusa Boga, ki na mnoge načine priporoča navado darežljivosti. "Boljše je dajati, kakor jemati" (Dj. ap. 20, 35) in ki bo dobrotljivost, izkazano ali odklonjeno revežem, sodil, kakor da bi bila ista njemu izkazana in odklonjena. "Kar ste storili katekumu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili" (M. 25, 40).

Teh dejstev glavna vsebina je ta: Kdorkoli je po božji dobroti prejel večjo množino dobrin, naj si so to telesne in zunanje, bodisi dušne, jih je prejel iz tega vzroka, da jih uporabi v lastno spolnjenje in obenem tudi kot služabnik božje previdnosti v korist drugih. "Kdor ima torej razum, naj vsekakor skrbi, da ne molči; kdor ima obilno premoženje, naj pazi, da ne otrpne v darežljivem usmiljenju; kdor se razume na umetnost vladanja (upravljanja), naj se zelo prizadeva, da bo njene rabe in koristi deležen bližnji" (Sv. Gregor Veliki).

Zakaj poudarja papež, da "treba ločiti pravično posest premoženja od pravične rabe premoženja"? Zato, ker je lahko kdo v pravični posesti premoženja, pa istega ne rabi prav, in lahko je kdo po krivici lastnik

premoženja in ga vseeno pravično rabi. Ta ločitev ima svoj temelj v pojmu miloščine. Ta namreč ni zakon pravice, ampak ljubezni in se ne da sodnim potom izsiliti. Kdor ima pravično posest, tega veže zakon ljubezni, dolžnost dajati miloščino od tega, kar ne potrebuje sam in svojci. Kdor pa na katerikoli način nezakonito, to je nepravično poseduje premoženje, bodisi s tem, da je druge cropal sadov dela z odiranjem, z odtrgovanjem pravične plače itd., takega človeka posest ni pravična, njega ne veže le zakon ljubezni, ampak v prvi vrsti zakon pravičnosti, ker to, kar je po krivici posedovano, mora biti vrnjeno, enako kakor mora vsakdo vrniti ukradeno in sploh nepošteno pridobljeno blago.

Dvoje je treba imeti pred očmi posebno dandanes, kadarkoli se govori o miloščini. Število teh, ki potrebujejo podpore, je tako ogromno, da miloščina nikakor ne more kriti potreb. Dalje je pa dejstvo, da so običajno tisti, ki imajo obilno premoženje, trdega srca in zelo podvrženi lakomnosti, tako da bi vse breme padlo zopet na najbednejše.

V prvi dobi krščanstva, ko Kristusova načela radi malega števila kristjanov še niso imela in tudi niso mogla imeti vpliva na gospodarsko življenje ter je vladala med kristjani živa vera in ljubezen, je zadostovalo načelo: Premožni naj iz usmiljenja pomagajo bednim in potrebnim. V drugi dobi, recimo v srednjem veku, današnjega velikanskega prepada med bogatini in siromaki ter kapitalizma ni bilo in vrhu tega je bilo število ubogih v primeri s premožnimi le neznatno, tudi tedaj je zadostovalo zgoraj omenjeno načelo.

Drugačna pa je stvar dandanes. Namesto prilično uravnovesenega blagostanja vseh je nastopil prepad med maloštevilnimi bogatini in nepregledno množico siromakov, katere je sodobni družabni red razdedinil. Namesto žive vere in ljubezni je v praktičnem življenju stopila nevera in "sveti" egoizme. Največja sprememba, ki je nastala v današnjem času in o kateri v srednjem veku niso mogli niti slutiti, obstoji glede pojma "potrebnih in ubogih". Tedaj so pod to besedo umevali ljudi, ki so bodisi po lastni ali tuji krivdi prišli v nesrečo in bili potrebni podpore. Izvrstno urejeno cehovstvo in splošno mnogo večji vpliv vere je tedaj na eni strani dal priliko vsakemu, da pride z delom do poštenega kruha, na drugi strani sta pa ta dva činitelja zabranjevala brezmejni pohlep in neomejeno dobičkaželjnost. Po pravici zato papež zahteva ločitev pravične posesti od pravične rabe posesti. Premnogo je namreč dandanes krivične posesti radi prilasčevanja sadov tujega dela itd. Odpraviti je treba tako krivično posest in možnost, pridobiti si tako posest in vpeljati je treba pravično rabo posesti brez nepotrebnega razkošja in velik del socialnega vprašanja bo rešen.

(Nadaljevanje)

UJETI V ITALIJI

Prejeli smo izvirno vest iz domovine, da se nahajajo v bolnišnici Ospidali Riuniti, Santa Maria, Castiglion Fiorentino blizu Arezza naslednji Slovenci:

Črnkovič Jože in Matija, Gornji Potok št. 2; Dremelj Jože, Draga 30, pošta Višnja Gora; Zakrajšek Andrej, Strmica, Nova Vas; Praznik Ignacij, Marčidol, pošta Velika Loka; Tomšič Jože, Vrh 6, pošta Žužemberk; Levec Ivan, Ljubljana, Florjanska 15; Štefanič Jože, Ribnica 103; Kobal Leopold, Ljubljana, Novi Trg 1; Rajh Janez, Gaberje 32, pošta Brusnice; Babnik Franca, Bizovik 35, pošta Dobrunje; Osredkar Alojzij, Pristava 7, Polhov Gradec; Strah Jože, Kompolce 114, Dobropolje; Bobnar Rudolf,

Vabča vas 83, Semič; Modrijan Jože, Rovte nad Logatcem; Meze Jože, Vrblje pri Ljubljani; Resedič Anton, Bela Cerkev; Zupet Alojz, Skocijan pri Novem mestu; Miklič Anton, Travniki 30, Loški potok; Volk Janez, Dolenja Vas 7, Šmarje; Jordan Anton, Predgrad, Stari trg ob Kolpi; Burgar Ivan, Šustaršičeva 24, Moste pri Ljubljani; Remec Franc, Švica 31, Dobrova; Habič Vinko, Sostro 77, Dobrunje; Strah Franc, Sostro 55; Gliha Jože, Marčidol 19, Velika loka; Vesel Vencelj, Sodražica 70; Urbič Anton, Lipsen 9, Grahovo; Ančnik Anton, Vrh 11, Ig; Lunder Adolf, Rašica 10, Velike Lašče; Okorn Anton, Borovnica 1942; Radovič Jože, Preloka 20, Vinice; Lampel Jože, Višnja Gora; Vesel Anželj,

Zadvor 4, Devica Marija v Polju; Likar Stanko, Rožna dolina 156; Salmič Alojz, Osterc 45, Kostanjevica; Grum Mirko, Polhov Gradec 68; Simončič Janez, Vinivrh, Semič; Černe Rudolf, Brezje 14, Semič; Zidar Jože, Colnarji 4, Fara pri Kočevju; Ambrožič Franc, Bobna gora, Polhov gradec; Malnar Ivan, Zamost, pošta Brod na Kolpi; Mavrin Peter, Dolenja vas, Stari trg; Grlica Franc, Bitna vas 1, Trebelno; Kavšek Janez, Mloščevo 7, Stična; Lipovec Jože, Sodražica 95; Anžur Franc, Ostro 7; Rogale Ivan, Vas 35, Fara pri Kočevju; Prijatelj Franc, Zamostec 1, Sodražica; Veselič Nikola, Vrhovci 6, Adlešič; Kampel Alojz, Semič.

"SLOVENSKA KRAJINA"

Zadnji mesec so bili nekateri rojaki prizadeti s stavko. Društvo je imelo prvo pomladansko veselico v Restavrantu Internacional pri Štefanu Kramar in Vaneku Hozjan.

Zelo aktivno je začel gibati pevski zbor, ki je pridobil nekaj novih možkih glasov in pa prav posebno veliko volje za delo. Pesmar g. Ciril Kren je že izkusil nove pevce, ki imajo prav dobre glasove, tako da upamo za Božič že kaj veselega od njih, ker se pridno trudijo pevci in pesmar.

NA. AVELLANEDI

sino obhajali obletnico blagoslova zastave 10. okt. Mariji Pomnočnici Slovencev je posvečena. Naj se njen mili obraz ozre na nas, ki je pomoči prosimo. Mogli bi se pa tudi bolj potruditi rojaki k službi božji.

Ta dan so se pevke in pevci zelo lepo postavili. Dve čisto novi so nam prelepo zapeli. In naš organist so se potrudili s pavskim zborom, ki nas učijo tako lepo in tako potrpežljivo.

Sedaj v dneh, ki so spomin mrtvih, se bomo spomnili, če ima kdo kaj rajnih in pa padlih naše domovine. Spomnili se bomo na naš lepi domači kraj.

Pevci tudi izročajo zahvale gosp. Zlebiču, ki so jim že ponovno skazali gostoljubnost in jih povabili k polni mizi.

Vse rojake in posebno člane Bratovščine prosim, da vselej prihajate k službi božji.

Franc Bojnec.

KAKO SE PIŠE DOMOV.

V sedanjem trenutku je po Rdečem Križu edini način, kako poslati domov kako novico in kako kaj zvedeti.

La Cruz Roja ima pisarno v JUNCAL 1631, CAP. Tamkaj se dobi tiskovina, na kateri se napiše poročilo kar po slovensko, 25 besed. Treba je napisati dvakrat, kot je razvidno

VSEM SLOVENCEM V MESTU IN OKOLICI
nudi nadvse točno in skrbno postrežbo
Z O B O Z D R A V N I K

**DR. CARLOS ALBERTO QUADRI
VILLAMIL**

dovršen v ustni kirurgiji na katedri prof. José Arce
Zebovje premično ali stalno brez vidnega zlata.
Sprejema od 14 do 21 ure.

PAZ SOLDAN 4858 (Altura Av. del Campo 1100)
U. T. 59 - 6993

Kdor želi točno uro naj prosi telefonično.

Recreo "EUROPA"

RIO CARAPACHAY

Pri domačinih v prelepem kraju. — Po ceni
Prevoz s postaje Tigre tja in nazaj, odrasli \$ 1.—,
otroci \$ 0.50.

U. T. 749 - 589 — **TIGRE** — **FCCA.**

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 606

DUHOVNO ŽIVLJENJE LA VIDA ESPIRITUAL

Pasco 431, Buenos Aires, Argentina

CORREO
ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
CONCESION 2560

iz besedila. Na zadnji strani pa je prostor za odgovor. Stane 3.50 in je s tem plačan tudi odgovor, kateri bo prišel v nekaj mesecih.

Rojaki zunaj lahko naročite tiskovino naravnost na Cruz Roja, Juncal 1631, Buenos Aires.

Da olajšamo ta posel rojakom v notranjosti, je tudi uprava D. Ž. na razpolago, da uredi to zadevo tistim, kateri bi se na nas obrnili. Kdor bi želel, da mu napravimo to uslugo, naj pošlje v bcnu 4.— \$ denarja in sledeče podatke:

Najprej svoj naslov. Nato naslov tistega kateremu piše: Priimek, ime, vas, okraj, dežela, država (Italija ali Jugoslavija). Nato sporočilo, ki ne sme presegati 25 besed.

Za zgled naj navedemo en vzorec: Sem zdrav. Delam dobro. Imam tri otroke. Oče še živi? Kje so bratje? Kako se imate? Tone je umrl. Operiran. Vesel božič. Odgovorite na drugi strani. — Podpis.

Pripravljeni smo torej, napraviti uslugo rojakom, kateri se obrnete na nas z navedenimi podatki in odgovarjajočim zneskom v bono ali giro postal na naslov: Juan Hladnik, Pasco 431, Buenos Aires.

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.

IMPORTADOR DE TEJIDOS

1923 — ALSINA — 1925

U. T. 47, Cuyo 6894
Buenos Aires

AMARO

MONTE CUDINE

AZAFRAN

MONTE CUDINE

CALIDAD Y RENDIMIENTO

MONTE CUDINE S. R. Ltda.

Capital 1,000.000 \$.

BELGRANO 2280

Obrnite se v vseh pravnih zadevah na našega prijatelja
spretnega advokata

ABOGADO

Víctor E. Clement

Horario: 10—12, 15—17.

Telef. 33-6435; 63-3253

Estudio: SAN MARTIN 233, IV.